

Rador ajansı Stalingradın işgal edildiğini bildiriyor

Stafani ajansı ise çetin muharebelerin devam ettiğini, Sovyetlerin uçaklarla mütemadiyen takviye aldıklarını bildiriyor

A'man ve Sovyet tebliğlerine göre son vaziyet

Stalingrad'dan bir görünüş ve Stalingradın haritası

Berlin 17 (A.A.) — Alman orduları başkomandanlığının tebliği: Terek üzerinde düşmanın inadla mukavemetine rağmen savaşlar devam etmektedir. Düşmanın mukabil taarruzları püskürtülmüştür. Müstahsil Stalingrad şehri için muharebe durmadan gelmektedir.

Don cephesinde düşmanın yaptığı taarruzlar Macar kuvvetlerinin karıştığı hücumlarla püskürtülmüştür. Düşmanın birçok savaş grupları kısmen yok edilmiş, kısmen esir alınmış ve 24 zırhlı tahrib edilmiştir. Doğu cephesinde düşmanın Voronej köprü başını geri almak için

yaptığı teşebbüsler dün de şiddetli müdafaa savaşları ile akim kalmıştır. Düşman ağır kayıplara uğramıştır. Rjev bölgesinde düşmanın zayıf hücum teşebbüsleri akim kalmıştır. Düşman 31 zırhlı tank kaybetmiştir. (Devamı 5 inci sayfada)

Amerikan istila alayları suda yüzen tanklarla techiz edildi

Pasifikte şiddetli kara ve deniz muharebeleri devam ediyor

Pearl Harbour 17 (A.A.) — Bugün, düşmanın Salomon adalarını geri almak için giriştiği teşebbüs esnasında Japon donanması ile şiddetli çarpışmalar olduğu bildirilmektedir. Amerikan silâhendazları mevzilerini muhafaza etmeğe muvaffak olmuşlar ve düşmanın Guadalcanal hava üssünü almak için yaptığı teşebbüsü akim bırakmışlardır. Japonlar ehemmiyetli miktarda u-

Japon bahriye heyeti bugün geliyor

Amiral Namura ve Abe Lâvali ziyaretleri esnasında

Amiral Namuranın riyaseti altında Japon bahriye heyetinin bugün öğleden sonra Yeşilköye muvasalatı beklenmektedir. Misafirlerimiz, bu geceyi Perapa-lasta kendileri için hazırlanan dairede geçirecek ve yarın Ankara'ya hareket edeceklerdir.

Hariciye Vekili rahatsız

Ankara 17 (Hususi) — Hariciye Vekili Numan Menemenci-oğlu rahatsızlandığından birkaç gündür evinde istirahat etmektedir.

Fransız - Amerikan münasebetleri son derece gerginleşti

Londra, Vişi bugün bir çıkmaza girmiştir, diyor

Londra 17 (A.A.) — İlgâl altında bulunmayan Fransada yahu-dilere karşı alınan son tedbirlerle Fransız işçilerinin kütle halinde Almanya'ya gönderilmesi Amerikalılar arasında çok fena bir tesir bırakmıştır. Amerika Fransaya daha tevaccüh göstermiştir. Fakat Vişi hükümetinin Almanyanın baskısı altında beynelmülle kaidelere aykırı olarak yaptığı hareketler son günlerde iki memleket arasındaki münasebetleri gerginleştirmiştir. Amerika hariciye nazırı M. Cordell Hull Fransa büyük elçisi M. Henry Hayeye Amerikanın Fransa tarafında alınan tedbirler karşısında alacağı tavır izah etmiştir.

Fransız işçilerinin Almanya hesabına seferber edilmesi meselesi

nl Amerika hükümeti büyük bir ilgi ile takip etmektedir. Amerika bu meselede Fransanın beynelmül prensipleri ihlâl ettiğine kanahtir. Müşahidlere göre, Amerika ile Vişi hükümeti arasında siyasi münasebetlerin kesilmesi ihtimali simdi daha kuvvetlenmiştir. Fihri-tika Fransız bozgunundanberi iki memleket arasındaki münasebetlerde hiçbir zaman bu derece bir gerginlik görülmemiştir.

Vichy hükümeti bugün bir çıkmaza girmiş gibidir. Fransız umumi efkârı Amerika ile münasebetlerin kesilmesini hiç şüphesiz çok fena karşılayacaktır. Halbuki Vichy hükümeti Amerikanın ihtırası itibara alacak olursa zaten pek iyi olmayan Alman - Fransız münasebetleri daha ziyade gerginleşecektir.

Hububat alım ve satımı kararnamesine ilâveler yapıldı

Müstahsil malını dilediği fiata belediyelere satacak

Ankara 17 (Hususi) — Yarınkı Resmî Gazetede hububat alım ve satımı ilgilendiren bir koordinasyon kararı çıkacaktır. Bu karar mucibince, 15 Temmuzda çıkan hububat alım satımı ve hükümete borçlanma hususundaki kararın ikinci maddesine bazı ilâveler yapılmaktadır.

Bu ilâvelere göre belediyelere, müstahsilin hükümete borçlan-

dığı hububatın tesliminden sonra, kendi muntakalarının ekmeklik ihtiyacını temin için hububat mübayaasında bulunabileceklerdir. Müstahsil malını dilediği fiata belediyelere satabilecektir.

Mali durumları elverişli olmayan belediyeler, ekmeklik ihtiyaçlarını temin için istikraz yapabileceklerdir.

Millî Şef İstanbulda

Cümhurreisimizin Haydarpaşaya muvasatlarına aid iki intiba

Evvelki gece Ankaradan hareket eden Millî Şefimiz dün sabah saat 9,30 da şehrimizi şehreflendirmişlerdir.

Millî Şef Haydarpaşa istasyonunda İktisad Vekili Sırrı Day, Millî Müdafaa Vekili General

Ali Rıza Artunkal, Parti vilâyet idare heyeti reisi Suad Hayri Ürgüplü, meb'uslar, örfi idare komutanı, İstanbul komutanı, vali muavini, belediye reis muavinleri, Üniversite rektörü ve

profesörlerle kesif bir halk kütlesi tarafından karşılanmışlardır. Reiscümhuremiz kendilerini karşılayan zevata ayrı ayrı iltifat ederek istasyon ritimına çıkmışlar ve Acar motörüne binerek Floryaya hareket etmişlerdir.

İnanılmaz bir vak'a

Kömürlüğe kömür taşıyan iki kıbtı buradan üç kişi olarak çıkmışlar

Üçüncü kiptinin küfelerden birine yerleşerek kendini kömür diye tarttığı anlaşıldı

İstanbul okuyucularımızdan Kâzım Nat'al yolladığı bir mektubda diyor ki:

Ticaret Vekili İzmirde

İzmir 17 (Hususi) — Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, bu gece Denizli yolile İzmir'e muvasalat etti. Vekil, Vali, Belediye Reisi, Parti ileri gelenleriyle, askeri ve mülki erkân tarafından karşılandı.

Ekmeğe bir kuruş zam teklifi kabul edildi

Daimî encümen karar tasdik ederse ekmek 17 kuruşa satılacak

Ekmeğe zam yapılması hakkında fırıncıların belediye iktisad müdürlüğüne müracaat ettiklerini geçenlerde yazmıştık. İktisad müdürlüğü fırıncıların dilekleri etrafında yaptıkları tetkikler neticesinde kilo başına 1 kuruş zam yapılmasına muvafakat etmiştir. Zam kararı daimî encümenin tasdikinden sonra kesbi kat'iyet edecektir.

Bu nasıl iş? İstanbulda simid imalının yasak olub olmadığını bilen kimse yok!

Belediye iktisad müdürlüğü, bakliyat unundan simid yapılab yapılamıyacağı sualine cevap veremiyor

Sokaklarda, simid, bisküvi satıldığı görülüyor. Bir kısım vatandaşlar müracaat ediyor ve bize soruyorlar: «Simid ve bisküvi imali serbest midir?» Hayır diyoruz. Cevap veriyorlar: «O halde nasıl satılıyor?»

Belki bakliyattan yapılanlara, belediye iktisad müdürlüğü hususi bir müsaade bahşetmiştir. Muhatablarımızda cevap hazır:

O halde, bazı semtlerde niçin müsadere ediyorlar? Müsaade varsa umumî olmalı. Bakliyattan yapılan simitlerin tane-sini niçin 12,5 kuruşa satıyorlar? Hakikaten bir mesele. Bir arkadaşımızı belediye iktisad mü-

dürlüğüne gönderdik, bu iki meçhullü muadeleyi halletmesini kendisinden istedik.

Arkadaşımızın tetkiklerinden aldığı netice şu: İktisad müdürlüğün, dışarıda simid satıldığından haberi yokmuş. Müdür, telefonunu açarak Eminönü kaymakamına vaziyeti sormuş, o da, simit satıldığı cevabını vermiş, bakliyat unundan yapıldığı için satılmasında bir mahzur olmadığını ilâve etmiş.

Fakat derakab bir tereddüd hâsıl olmuş... Acaba öyle mi? Bakliyat unundan simit imaline müsaade var mı? Eminönü kaymakamı hatırlıyamus, belediye (Devamı 5 inci sayfada)

Dünkü feci kaza

Azak sineması önünde firenleri bozulan çöp kamyonu 2 çocuğu öldürdü, bir de yaralı var

Kamyon toslayıp girdiği dükkânın önünde (köşede şoför)

Dün, Kumkapıda iki çocuğun ölümü ve bir sakatın ağır surette yaralanması neticelenen feci bir kamyon kazası olmuş. Bir muharirimizin kazayı müteakib hadise yerinde yaptığı tahkikata ve alâkadarlardan edindiği malûmata nazaran facia şu suretle olmuştur:

Belediye temizlik işlerine aid şoför Hasan Yelkenli idaresindeki 185 numaralı çöp kamyonu dün saat 11,30 da Çarşıkapıdan Kumka-

ptıya İnen Tiyatro caddesinde çöp toplarken Azak sinemasının önünde birdenbire süratini artırmıştır.

Kamyon bu caddede Azak garajına doğru süratle ilerlerken birden bire kamyonun önüne bir seyyah satıcı çıkmış, şoför Hasan ezilmektehlikesine maruz kalan bu adama çarpmamak için arabasının direksiyonunu sola çevirmiştir. Araba bu la yol almakta olduğundan bu inhi-

(Devamı 2 nci sayfada)

Hergün

A'tın bir iştirah
Vasıtası değildir,
Fakat bir ölçü
Vasıtası olarak
Kalıyor ve kalacaktır

Ekrem Uğakgöl

Bir ihtiyaç dostum fiat meseleleri hakkında ara sıra yazmakta olduğum yazıları okumuş, bir akşam beni ziyarete geldiği zaman:

914 ile 942 arasında bu bakiyemden ne fark olduğunu sordu. İhtiyar dostum o zaman hariciyenin bilmem hangi kısmında memurdu ve ayda eline geçen para 25 altındı.

Bir akşam benim yazılarımı okuduktan sonra şimdi cevabını benden beklediği suali kendi kendine sorarak düşünmüş, hesap yapmış, küçük bir kâğıda notlar yazarak tetkik etmiş.

Benim derhal cevap veremediğimi görünce ara sıra not kâğıdına bakarak söylemeye başladı.

İhtiyar dostum o surlarda Harbiye civarında elân yerinde duran eski bir apartımda oturuyor ve ayda 5 lira kira veriyordu:

— Altının kıymeti bugün 33 liradır. 33 ü 5 ile çarpınız, 165 lira eder. Benim eski apartımın bugünki kirası bu surlardadır.

Hamid devrinde dış memleketete çıkabilmek hevesinde, genç bir hariciye memurunun en çok ehemmiyet verdiği nokta giyimdir. Hamid devrinin en iyi terzi si Mir et Cotterau idi ve bu terzi bir kostüme 7,5 lira ahırdı:

— 7,5 altını 33 ile çarpınız, 247,5 lira eder.

Mir et Cotterau söndükten sonra onun yerini aynen tutabilen olmadı. Bugün İstanbulda «en iyi» diye gösterilen iki terzi vardır. Dikis için yüz lira ahırdır. Onlara götürülecek kumas da 100 ile 120 lira arasındadır. Fiat gene eski fiattır.

Hamid zamanında en iyi iskarpini Corpis yaparmış, fakat hariciye memurları arasında daha ziyade Emersan veya Walo Over Amerika markaları tercih edilmiş ve Corpiskileri gibi bunlar da 120 kuruşa satılmıştır.

— 120 altın kuruşu 33 ile çarpınız, 40 lira eder. bugün Corpis'in yerini fazlasıyla dolduran Türk san'atkarlarının istedikleri para da budur.

Hariciye memuru giyim eşyasında olduğu gibi yeyim maddelerinde de en iyiye ehemmiyet verir.

Hamid zamanında siyah havayarı iyisi 120 kuruşa, az tuzlusu 150 kuruşa satılırdı:

— Kuruşları 33 e çarpınız, bu iki maddenin bugünkü fiatlarını bulursunuz.

914 yılında okka hesabı ile 5, yağ 14, pirinç 3,5 kuruşa satılırdı.

— Okkanın kiloya tahvilini yapınız, bulduğunuz mikdarı 33 ile çarpınız, her bir maddenin bugünkü fiatı ile karşılaştırınız.

İhtiyar dostum tetkikinden çıkardığı neticeyi kısa bir cümle ile hülasa etti:

— Eşer 1914 de olduğu gibi (Deneme 4/2 de)

TAKVİM		Eylül			
Rumi sene 1388	18	Arabi sene 1381			
Eylül 5	Cuma Resmî sene 1942	Hizir 167			
GÜNEŞ		RAMAZAN		İMSAK	
S. D.		S. D.		S. D.	
6	43	5	08	5	08
11	28	7		9	47
Öğle		İkindi	Akşam	Yatsı	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 13	08	16	07	19	14
E. 5	58	9	24	12	—
				1	32

Resimli Makale:

Adamın elbisesine değil, kafasının ve kalbinin içine bak.

Biraz mish ve anber hangi kokuyu örtmez? «Florian»

Şehir Haberleri

İktisad Vekili
dün de kömür
işile uğraştı

İstanbul kömür tevzi müessesesi müdürü değiştirildi, dün Vatan vapur ile gelen kömürler, elektrik ve havagazi idarelerine verildi

Bir müddettenberi şehirlerimizde bulunan İktisad Vekili Strri Day dün de kömür tevzi müessesesi İstanbul şubesinde meşgul olmuştur. İktisad Vekili kömür nakliyatının fazlasına için alâkadarlara yeni emirler vermiş, bunu müteakib akşam trenle, Ankaraya hareket etmiştir.

Dün Vatan şilebile kömür havzasından kömür gelmiş ve bu kömürlerin mühim bir kısmı Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmesine, bir kısmı da Havagazi şirketine verilmiştir.

Diğer taraftan haber aldığımız göre, kömür tevzi merkezi İstanbul şubesi müdürlüğüne geçenlerde tayin edilen Eyüb Sabri Konaş telkar merkezde bir vaziye atanmıştır. İstanbul müdürlüğüne kimin tayin edileceği şimdilik malûm değildir.

İktisad Vekili Vali ile görüştü İktisad Vekili Strri Day dün öğleden sonra belediye de Vali ve Belediye Reis Dr. Lütfi Kırdar ziyarete etmiş ve kömür meselesi etrafında Vali ile görüşmüştür.

Dağirmenci tekzip
ediyor, fakat
hâdis vaki

16/9/942 tarihli sayımızda bir değirmende binlerce kilo bakliyat unu bulunup müsaderede edildiğini diğer refiklerimiz gibi biz de yazmıştık. Dün değirmen sahibinden aşağıdaki tavlizi aldık. Hatırı olsun diye neşrediyoruz. Mehtabdan sonra mü'alemeti ekleyeceğiz.

«16/9/942 tarih 4350 numaralı nüshanızda bir değirmende 60 bin kilo... başlığı altında baştan aşağı hilâfî hakikat olarak inşar eden yazınızın matbuat kanunu hükümleri dairesinde tekzipini dile rin. Şöyle ki:

1 — Değirmende müsaderede edilmiş hiçbir un yoktur. Zira mevzuu bakliyatın öğütülmesinin memnuniyeti hakkında bir kanun hükmü yoktur ki müsaderesi mevzuubahs olabilsin.

2 — Değirmenin ruhsatı mevcuttur ve değirmen hali faaliyettedir.

3 — Fırınlarımızda imal edilen ekmeğin Toprak Mahsulleri Ofisinde verilen undan imal edilmiş ve başka hiçbir harici un katılmamıştır ve böyle bir iddia ile hakikatte şimdiki kadar ne bir zabıt tutulmuş ve ne de fırından alınan belediyece içinde bakla vesaire olduğu tesbit edilmiş bir ekmeğin bulunmamıştır.

4 — Millî koruma mahkemesinde de verilmiş değildir. Esasen tahiti zanna alınmak iddia olunan suç işlemiş olmak demek değildir. Mahkemeye verilsem dahi muamelâttinde hiçbir kanunsuzluk olmadığı için adaletin lehime tecelli edeceğine şimdiden imanım vardır.

Netice: Hilâfî hakikat olduğum

Dünkü feci kaza

Azak sineması önünde firenleri bozulan çöp kamyonu 2 çocuğu öldürdü, bir de yaralı var

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

raf kamyonun yaya kaldırma çıkmasını ve bu sebeble de frenlerin bozulmasını mücb olmuştur. İşte bu suretle frenlerine sakatlık âriz olan kamyon bu defa çok dik bir yokuş olan Tiyatro caddesinden Kumkapı ya doğru olanca hızla inmeğe başlamıştır.

Tiyatro caddesini başdöndürücü bir süratle inen kamyon Kumkapı çarşısına sapan altıyol ağzına gelince yolun kenarında bulunan iki ağaçta vurmuş, bunları devirdikten sonra bütün hızı ile Kumkapı çarşısına çarpmıştır. Bu sırada çarşıda su doldurmakta olan Kumkapıda Sarayışık mahallesinde 8 numaralı evde oturan ve bu civarda salaklık yapan 37 yaşlarında Ali Gültekin adında bir kamyonun altında kalmış ağır suretle yaralanmıştır.

Fakat şayanı hayretli ki kamyon Kumkapı çarşısına çarpmakla da kalmamış, yoluna devam ederek 10 metre ileride bulunan 67 numaralı Keçorkun dükkânına girmiştir. Çarpma ile dükkân arasından geçmekte olan Kumkapıda Bayramcaşu mahallesinde Mektek sokakında 16 numaralı evde oturan Tahsin oğlu 7 yaşlarında Vural Kesan ile gene Kumkapıda Bayramcaşu mahallesinde 40 numaralı evde oturan Miğirdiç oğlu 12 yaşlarında Artaki Çizmeçi adındaki çocuklar da kamyonun tekerlekleri altında kalmışlar ve feci bir şekilde çiğnenerek ölmüşlerdir. Kamyon Keçorkun dükkânında da ehemmiyetli hasarata sebep olmuştur. Bütün bu olup bitenler esnasında iyi bir tesadüf neticesi olarak şoför Hasana hiçbir şey olmamıştır.

Kazanın haberdar olan edliye derhal tahkikata el koymuş, Müddelumun muavinlerinden Yusuf Zilva vak'a mahalline giderek tetkiklere başlamıştır. Kazaya kamyonun frenlerine âriz olan sakatlığın sebep olduğu anlaşılmıştır. Müddelumun dün akşam geç vakte kadar Kumkapı Emniyet komiserliğinde kaza tahkikatı meşgul olmuş, şoförün sorgusunu yapmış, vak'a sırasında orada bulunan bazı şahısların malûmatına müracaat etmiştir. Müddelumun muavini bugün de tetkiklerine devam edecektir.

Annesinin kucagında
ölen çocuk

Aksarayda oturan Yaşar adında bir kadının 4 yaşındaki çocuğu Birsün dün ani olarak annesinin kucagında ölmüştür. Cesed muayene eden adli tabibi ölümü şüpheli gören cesedin Morga kaldırılmasına lüzum görmüştür.

dan maada hiçbir tetkik ve tahkik mahsulü olmayan ve herhangi bir makam tarafından yazdırılmadığını anlatan yazılarımızın ilk çıkacak nüshanızın aynı sütununda tavzihan tekzipini saygılarımla dilerim.

Şimdi biz konuşalım: — Meseleyi Vali ve Belediye Reisimizden sorduk. «Biz yazılanları idari kararla yaptık. Hâdis vâkidir.» demişler. Acaba sayın değirmenci buna ne buyurur?

İSTER İNAN,
İSTER İNANMA!

Ankaralı bir arkadaşımız anlatıyor:

— Size bugünlerde sık sık vukua gelen bir hâdiseyi nakletmek isterim. Mevsim sonbahar, her tarafta bir kömür nakliyatıdır gidiyor. Kamyonlar harıl harıl kömür yükleyip şehrin iç mahallelerine taşıyorlar.

Şehrin dış mahallelerinde bazı açığız çocuklar kurnazca bir tedbire baş vurmuşlardır. Kamyonlar kömürle dolu olarak geçmiyor mu? Bu kömürlerin üstünde de kömür hamallarından birkaç bulunuyor

Üniversitenin yeni
ecnebi profesörleri

Üniversite rektörlüğü beynelmil ilmi şöreti haiz ecnebi profesörler getirmek için teşebbüslere girişmiştir. Bu cümleden olarak Edebiyat Fakültesinin klasik filoloji kürsüsüne İngilterenin Kembridge ve Oksford üniversiteleri profesörlerinden Sayın, Tıp Fakültesinin astronomi kürsüsüne ordinarius profesörlüğüne de Hindistanın Kadeikanal astronomi enstitüsünden profesör Layds çağırılmış ve her iki profesör de muvafakatlerini bildirmişlerdir.

Diğer taraftan İktisad Fakültesinin Dabrestenbergerden açık bulunan umumî iktisad kürsüsüne de gene beynelmil ilmi şöreti haiz bir profesör getirilecektir.

ma? Çocuklar tarlaların kenarlarında siper alıp bağırıp çağırarak bunları taşaya taşıyorlar. Bu vaziyette hamallar elbette hızıyorlar. Onların da mukabele etmeleri lâzım. Pe ki amma ne ile? Kamyonlar parça halinde kömürle doludur. Çileden çıkan ameleler babalarının malı olmadığı için kömürleri kapıp kapıp çocuklara savuruyorlar. Bu mücadele iki üç dakika devam ediyor. Kamyonlar uzaklaşıyor. Çocuklar da kendi üzerlerine atılan kömürleri toplayarak küfelerine dolduruyor ve şehre götürüp satıyorlar!

İSTER İNAN,
İSTER İNANMA!Havagazindeki
teknik imkânsızlıkların zararı
halka dokunuyor

Şirket, belediyeye ârizalarının teknik imkânsızlıklardan doğduğunu bildirmiş, borularını temizleme karar vermiş, fakat halk hem eziyet çekiyor, hem de fazla para ödüyor

Son günlerde muhtelif semtlerde havagazi cereyanında ve saatlerinde baş gösteren bozukluklar halkın pek haklı olarak şikâyetini mucaib olmaktadır.

Dün bu mesele etrafında alâkadarlarla temaslarda bulunan bir arkadaşımız bu hususta bazı malûmat almıştır. Fakat gerek şirketin ve gerekse diğer alâkadar mahallin cevapları hiç de tatminkâr değildir. Şirket bu vaziyetin bazı teknik imkânsızlıklar yüzünden ileri geldiğini ve mevcut kömürün gaz istihsaline elverişli olmadığını ileri sürmektedir.

Şirket, bu mesele hakkında belediye fen işleri müdürlüğüne bir rapor vermiş ve mevcut imkânsızlıkların bahsetmiştir. Diğer taraftan bu teknik imkânsızlıkların da zararları halkın sırtına yüklenmekte, havagazileri yanmamakta, fazla hava gelmekte, saatler fazla sarfiyat kaydetmektedir. Ahalî muvaceheinde şirketin halkın nefine tedbir olması lâzım gelirken buna hiç aldırış etmediği görülmektedir. Mesela, hava tazyikile fazla yazan saatlerden gösterilen sarfiyatın ücreti talep edilmektedir ki, ileri sürülen teknik imkânsızlıklar gene halkın kesesine uzanıyor demektir.

Buna alâkadarların bir an evvel çare bulmaları icab eder. Diğer taraftan haber aldığımız göre, şirket, borularını temizlemek kararını vermiştir. İddiaya göre, borular temizlenirse cereyan kuvvetlenecektir. Bu duaya âmin demekle beraber bu tedbirin dahi, şimdiki kadar için alınmadığını sormak bizim için bir vazife oluyor.

Pirinç fiatları
175 e dayandı

Son günlerde bariz bir şekilde artan ve dün perakende 170 - 175 kuruşa kadar çıkan pirinç fiatlarını kontrol etmek üzere belediye iktisad müdürlüğü kontrolörleri faaliyete geçmişlerdir. Dün piyasada kontrolörler sıkı araştırmalarla normal kâhârlardan yukarı pirinç satışı yapan bazı muhtekirler tesbit etmişlerdir.

Kontrolörlere bugün de devam edilecek ve tesbit edilen muhtekirler hakkında takibata geçilecektir.

Sabahtan Sabaha:

Benzinsiz, plâkasız
Motör gibi işiyen bir
Nakil vasıtası: Eşek!

Burhan Cahid

Birkaç gündünberi Bursa dayım. Türkiyenin su şehri Bursada! Çok yağmur düştüğü zaman ova köylerini su basar, her tarafında soğuk sular fişkıran bu eski Türk baş şehri bu kadar sulak yerde kurulduğu halde evlerinde akar su yoktur. Sokaklarını sulamak için de araba ile su taşınır. Bu bir garib muammadır. Su şehrinde akar su yalnız birkaç otelde bulunduğu için ben de oteldeyim. Ve hemen ilâve edeyim ki (Çelikpalas) bir Aarupa oteli manzarası verecek kadar misafirlerini ağırlayacak hale gelmiştir.

Akşama doğru otelin önünden sıra sıra köylü kafileleri geçiyor. Bursadan gelip Çekirge yolu ile civar köylere dağılıyorlar. Bunların gelişini görmüyorum. İhtimal geçeden yola çıkıp sabaha karşı şehre giriyor ve yüklerini boşaltıp akşama doğru dönüyorlar. Çoğunda kadınlar var. Bunların bindikleri öyle iri kıyım eşekler de değil. Ufak tefek, adeta sığa boyunda şeyler. Fakat tıkr tıkr, uslu uslu, asfalt yoluna gini tutturup öyle bir gidisleri var ki bu muntazam kervanın kimseye, ne otobüslere, ne otomobillere, ne yaya gidenlere hiç zararı dokunmuyor.

Beş on, yirmi değil, yüzlerce ve yüzlerce!

O kadar rahat ve emniyetli bir gidisleri var ki üzerlerindeki birbirleriyle tatlı tatlı konuşuyorlar. Böylelikle kaffilenin önündeki en arkadakile temas halinde kalyor.

Bunlar köylerden Bursaya meyva, tereyağı, peynir, odun, sebze, tavuk getiriyor, giderken de tuz, şeker, petrol ve giyecek eşyası götürüyorlar. Gelişte yükleri ağır, dönüştü hafif olduğu için sahibleri de üzerlerine binmek imkânını buluyorlar.

Köylünün elindeki bu eşekler muhakkak ki nakliye işlerinin yüzde yetmiş, seksenini temin ediyorlar. Motör gibi işleyen, cüsselerine göre yük taşıyan bu sevimli hayvanların şehirliye olan faydası köylüye olanından herhalde fazladır. Gerçi köylü bunlarla malını kasabaya getiriyor, istifade ediyor. Fakat şehirli bu ihtiyacı bugünkü şartlar içinde hakikî motörle; kamyonla yapmaya kalksa bir kilo seftalyi birkaç liraya ancak yiyebilir.

Küçük nakil vasıtalarının kıymetini bilmemiz lâzımdır. İstanbul bile Karadeniz ve Marmara havzasında işleyen küçük takalar, motörler olmasa ihtiyacın çoğundan mahrum kalır. Köylü elinde eşek bir kamyonun kıymetlidir. Altmış tonluk bir taka zamanında altı bin tonluk geminin yapamadığı vazifeyi yapıyor.

Hükümet canlı cansız bu çeşid küçük nakil vasıtaları üzerinde köylünün ve iş adamının durumunu kuvvetlendirmelidir. İcticaretin bütün manivelası eşeklerin sırtında ve takaların omurgasında olduğunu kabul edelim!

Burhan Cahid

Vali Ankaradan
avdet etti

Birkaç gündünberi Ankarada bulunmakta olan Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar dün sabah şehrimize dönmüştür.

Vali ve Belediye Reisi Ankarada yeni Dahiliye Vekillile vilâyet ve belediyeye aid muhtelif işler etrafında temaslarda bulunmuştur.

Dr. Lütfi Kırdar Ankarada bilhassa Elektrik, Tramvay ve Havagazi idareleriyle diğer sınıv müesseselerin kişilik kömür ihtiyacının temini etrafında görüşmeler yapmıştır.

İlk tahsil mükellefiyeti bile gerçekleştirilmeden alkol serbest bırakılabilir mi?

YAZAN
Profesör doktor Sadi Irmak

Gazeteler yazıyorlar: Rakı sarfiyatı yedi milyondan on milyon litreye çıkmış! Bazı gazetelerin Anadolu muhabirleri bayilerde rakı bulunmadığını adetâ telâş içinde gazetelerine bildiriyorlar. Kitab ve gazete bulunmadığından şikâyet edildiğini maalesef tesadüf edemiyoruz.

İşin asıl düşündürücü tarafı şudur ki, köylümüzde rakıya dayanıyor. Ziraat mahsulleri para etmeye başlayınca köylümüzün hayat standarını biraz olsun yükseltmesi beklenirken bunun yerine alkole tehacüm görüyoruz. Bu menhus zehir, bütün kuvvet ve ümidimizin kaynağı olan köylerimize yayılıyor.

Bunun ilk neticesi cana ve mala karşı cinayetlerin artması oluyor. Gazeteleri adeta içim burkularak elime alıyor ve içinde bir cinayet haberi olacağını bilmeden gelen bir eza ile okuyorum. Hiç cinayetsiz geçen günümüz var mı? Kaç cinayet gördünüz ki uzaktan yakından alkole ilgili olmasın!

Boşanma davalarına bir kulak misafiri olun, göreceksiniz ki pek çoğu alkolün eseridir.

Şu sokaklarda dilenen yavrular alkolik babaların çocuklarıdır.

Ölüm sebepleri arasında alkolün rolünü inkâr eden bir istatistik gördünüz mü?

Bin bir çeşid beden ve ruh dejenerelerinin oluşunda alkolün rolü muhakkak değil midir?

Bütün bu kötülüklerin kaynağı olan bu menhus zehiri terk

suyu semahatile millete serbest bırakmak zamanı mıdır?

Dünya yangınının ortasında ve binbir tehlikeye ve imtihana her an hazır olması gerek bir milletin kendisini zehirlemesi serbest bırakılır mı?

Hangi büyük kalkınma davamız vardır ki alkol serbestisile telif edilebilir.

Yapılacak yüz bin işimiz, tamamlanacak milyonlarca eksiklerimiz dururken on milyon litre rakı sarfına göz yumabilir miyiz? Alkol münakaşalarına çok şahid oldum. Biliyorum ki orada şunlardan bahsedilir.

1 — İnsan memnua haristir, yasak edersen millet daha fazla üstüne düşer ve kötü nevi alkol kullanır.

Cevab: Hayır, kat'i siki, insafsız, istisnasız bir yasak yasaktır ve bu millet bu nevi yasakları sayar ve eğer alkol kaçakçılığı esnasında birkaç kişi ölür ve ya kötü nevi alkol yüzünden bir kaç kişi zehirlenirse bunlar millete kurbandırlar. Yolcu yolunda gerek! Gangren uzvun kesilmesi hayırlıdır.

2 — Yine diyorlar ki alkol vergisi bütçemizde mühim bir yer tutuyor.

Cevab: Hayır: Alkolden milletin bizzat bütçesinin kayıpları o kadar fazladır ki alkol veridatı elli milyona varmadığı zamanlarda âşar vergisi gibi muazzam bir yekûnu bir kalemede silebilmiştir. Alkol veridatı gibi veridat demiye insanın dili varmayan bir meblâğı da pek âlâ bütçesinden kaldırabilir.

Bu meyhanelerin sayısı gün geçtikçe artıyor. En büyük teh-

Bazı alkol düşkünlere, insanın alkole muhtaç olduğunu yaratıcı bir zihnin alkolsüz olamayacağını söylerler. Bunlar düpedüz hezeyandır.

Bazıları da alkollü zorla menetmek yerine tedricen halkı yetiştirmek ve zararını anlatmak lâumdur derler. Fakat bu çok zaman ister ve bu zamanı beklersek iş işten geçebilir. Alkol düşkünlere şişesi kırılır ve yeni nesle alkol hiç gösterilmez. Başka çare yoktur.

Yazımın başlığına bakıp da ilk tahsil mükellefiyetinden sonra alkollü serbest bırakılmaması anlaşılmalıdır. Sonra okur yazarlara müsaade edilse de cahiller menedilse de demiyorum. Fakat alkole karşı dimağda yegâne baskı tahsil ve terbiyedir. Cahili cinayete sevkeden alkol münevverde bir asabiyet tezahürleriyle geçiştirilebilir. Yani alkolün zararı cahillerde pek fazladır. Milletimizin büyük bir ekseriyeti henüz okuyup yazmaktan mahrum olduğuna göre pek müthiş bir afeti baskısız, başı boş bırakmış bulunuyoruz.

Onun için memleketimizde alkolün mazarratlarını meselâ İngiltere ve Almanyadaki mazarratlarıyla ölçemeyiz. Orada orta tahsil bile umumilemiştir. Alkol tesirlerini hafifletecek binbir tesis ve teşekkül vardır. Bir Türk meyhanesinin kasvetini dünyanın başka yerinde bulmak müşkündür.

Bu meyhanelerin sayısı gün geçtikçe artıyor. En büyük teh-

(Devamı 4/2 de)

[Tiyatro hatıraları]

Baykuşun ilk temsili

— Darülbedayin eski günlerinde —

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

— XXI —

Temsilî birincisi gibi muvaffakiyetle geçen ikinci perdenin sonunda, beni, Sadrazam Said Halim Paşa ile Talât Paşanın locasına çağırıldılar. Hüseyin Suad Bey de benimle beraber geldi ve Sadrazam la Talât Paşayı locanın kapısı yanında, koridora karşı sigara içerlerken buldum. Beni tebrik ettiler ve teşvik edici sözler söylediler. Teşekkürle yanlarından ayrıldım.

Biraz sonra, Münir Nigâr Bey, tiyatrodaki başka bir locada temsillî seyreminde olan Veliâhd Mecit Efendinin de eserden pek hoşlandığını ve kendisine ertesi gün Darülbedayi namına Baykuşun matbu bir nüshasını hediye edeceğimizi söyledi. Maamafih bütün bu yüz yüze veya uzaktan gelen Aristokrat takdirler, halkın eserime karşı gösterdiği coşkunluk kadar beni sevindirmiş değildi. Ben halk çocuğu idim ve bilhassa bununla gururlanıyordum, bununla zevk duyuyordum. Ötesî, nihayet, yüksek makamların da sanat hareketlerine karşı alakalarını belli ediyordu ve yalnız bu cepheden hoşuma gidebilirdi.

Son perde, diğerleri gibi alkışlarla imişti. Fakat bu defa alkışların arkası gelmiyor ve perde üstüne açılıp kapantıyordu. Büyük Harbin o faclalı günlerinde, Anadolu'nun ızdırablarını terennüm eden bu eseri, böyle psikolojik bir anda bu muvaffakiyetli kazanmasına hayret etmek lâzımdı. Belki başka bir zamanda bu muvaffakiyetin ancak yarısını kazanabilirdi. Fakat ben, burada, eserimin ne medhini, ne müdafasını yapacak mevkiide değilim. Gayem, sadece, Darülbedayin tarihinde oldukça ehemmiyetli ve gururlu bir devir teşkil eden Baykuşun temsillî esnasındaki hâdiseleri belirtmektedim. Bunu ihmal etmekle bu hatıraları eksik bırakmış olurum ki, buna da gönlüm razı olmazdı.

Velhasıl, son perde kapanıp açılmakta devam ediyor ve halkın heyecanlı tezahürü gittikçe azalacağına çoğalıyordu. Nihayet perdenin bilinem kaçınıcı açılışında, sekizinci mi dokuzuncu mu, işte son bir açılışında beni locamdan kulislere çağırıyorlardı. Çağırantı peşine takılı rakı gittim. Esasen, adeta utanır gibi bir hisle, locanın dibine çekilmiş duruyordum. Kullste beni birkaç

artist ve idare Heyetinden de birkaç çehre karşıladı. Birisi kolumdan tuttu, sürükledi ve kendimi derhal sahnenin ortasında, kalabalığın ortasında buldum.

Gözlerim kararır, karşımda, otuz bece hareket halinde başlar, kollar görüyordum ve kulaklarım müthiş bir gürültü ile çınlayordu. İşte tam bu anda, başıma bir ağırlığın çöle-

(Devamı 4/2 de)

"Son Posta,,nın bulmacası: 2 - (15)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yolhyan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa doğru:

1 — Meşhur Hind lideri (5).
2 — Hatayın bir nehri (5).
3 — Acemce çekmek (6).
4 — Atın tırnak muhafazası (3).
5 — Yarı açık (6).
6 — Bir emir (2), Bir başka emir (2).
7 — İsa peygamberin anası (9).
8 — Anadolu'da eski bir medeniyet (3), Baskı (3), Arabca beraber (2).
9 — Bir harf (2), Arnavudlukta bir şehir (5).
10 — Nota (2), Swiçsan (5).

Yukarıdan aşağıya doğru:

1 — Harbde düşmandan alınan malzeme (7), Bir harf (2).
2 — Temizkanlılık (6), Artistin yaptığı (3).
3 — Misrda bir nehir (3), Bir vilâ-

yetimizde doğan (6).

4 — Hitab nidası (2), Bizden sonras gelen bir yer (2).
5 — Oturmak (6).
6 — Nefer (2), Bir nevi su kabu (6).
7 — Bir içki kullanan (9).
8 — Bir nevi toprak (3), Misr ilâle (2).
9 — Malatya vilâyetinde bir yer (3).
10 — Kir (4), En kısa zaman (2).
Bir renk (2).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	G	A	N	D	i				K	A	L
2	A	S	i		K	E	Ş	i	D	E	
3	N	A	L		A	R	A	L	I	K	
4	i	L		E	M		R		Y	E	
5	M	E	R	Y	E	M	A	N	A		
6	E	T	i		T	A	P		M	A	
7	T		Z			T	I	R	A	N	
8		R	E		K	A	Ş	A	N		
9	P	O	L	O		R	E			A	
10	E	L	i	F		A	N	M	A	K	

«Son Posta» nun tarihî tefrihası: 57

PATRONA

HALİLİN AKİBETİ

— Kaplan Giray Han hazretlerine varup selâmımızı tebliğ eylen. Bir mazeretleri yoğ ise he men teşrif buyursunlar!

— Hanı âlişan hazretleri sara yı hümayunda idiler.

— Bir defa sarayı hümayuna dahî uğrarsız. Anda bulamazsınız, konaklarına varırsız.

İbrahim ağa tekrar çıkmaya davranmıştı ki Mehmed Paşa ar dından bir daha seslendi:

— Bize kethüda Mustafa Beyi gönderün.

İbrahim ağa gittikten beş da kika sonra kethüda geldi.

Mehmed Paşa odanın ortalık yerinde ayakta duruyordu, bir elile sakalını tutamlamıştı. Kethüda girince gözlerini kaldırdı:

— Yaklaş Mustafa.

Mustafa Bey sokuldu. Sadrazam tereddüdü görünüyordu. Bir dakika kadar düşündükten sonra kararını vermiş gibi söyledi:

— Kapudanı derya Canım Hoca Paşa karındaşımız bugün teşrif eylemediler mi?

— Gelmediler efendim.

— Vakit geçirmedin bir süvari izam eylen.

— Ya, sarayı hümayunda iseler?

— Oraya dahî siz gidüp aran oğlum.

Kethüda odadan çıkar çıkmaz kahve ocağına uğradı. Vezir sarayındaki muhafız çavuşlardan birini derya kaptanı Canım Mehmed Paşanın konağına koşturdu, kendisi de Soğukçeşmeden yavaş yavaş yukarıya, Ayasofyaya doğru çıkmaya başladı. Kırım Hanları her İstanbul gelişlerinde orada, hususî bir konakta misafir ediliyorlardı.

Mustafa Bey Kaplan Giray Hanı yerinde buldu. Han şeyhîlâm efendiyi ziyaret ettikten sonra konağına dönmüştü, Mehmed Paşanın kethüdası geldiğini haber verdikleri zaman yorgunluk kahvesi içiyordu. Kethüda

— Buyurun kethüda bey, devletlü paşa hazretleri karındaşımız canib şeriflerinden mi teşrif eylesiz? Bir ferma ları mı var idi?

Diye sordu. Kaplan Giray Han da ihtilâlcilerin kendisini tutmalarından istifade etmek, bu suretle saraya yaranarak göze girmek istiyor, bir taraftan da «Etmeydanı» ile fevkalâde sıkı fıkı geçinmeğe savaşıyordu. Mustafa Bey oturmadı:

— Sahibi devlet hazretleri biraderiniz selâmı mahsus buyurdular, «bir mazeretleri yoğ ise müşerref olur idik» dediler sultanım.

Dedi. Kırım Hanı ilkin anlamadı, sadrazamın kendisini ziyarete geleceğini sandığı için ağızı hemen kulaklarına gitti:

— Hane bizim değil kendülerinindir!

Kethüda gülümsedi:

— Canım Mehmed Paşa hazretleri karındaşları dahî sahibi devlet efendimi nezdî şeriflerine davetlidir sultanım.

Kaplan Giray Han kızardı:

— Kerem buyurup biz dahî davet mi eylediler?

— Beli saadetlü efendim.

Han telâş göstermeden oturduğu yerden kalktı. Bol yeni kaftanını sırtına geçirip Mehmed Paşanın hediye ettiği mücevher kabızalı hançerini beline sokarak kapıya doğru yürüdü:

— Buyurun gidelim. [Az durumsayarak] davetleri esbabım bilür misiz kethüda bey?

— Bilmeyüz sultanım.

— Meclisi şeriflerinde diğer vüzerayı izam hazeratından bulunanlar var mıdır?

— Salt cenabı şerifinizi ve Mehmed Paşa hazretlerini istemiş idî.

— Allah, Allah. Varalım öyle ise...

— I...

Konaktan yanyana çıktılar, vezir sarayının iç sofasındaki büyük tunç şamdanlar yakılarak sadrazamın odası önüne vardılar. Derya kapudanı Canım Paşa daha gelmemişti. Sadrazam, Kaplan Giray Hanı oda kapısı dışından karşıyarak koltuğuna girdi. Bu, fevkalâdeden çok büyük bir samimiyet ve iltifat gösterisi idi. Odada baş sedire yanyana kuruldu. Mehmed Paşanın bütün düşüncesi Kırım Hanının Patrona Halil ve arkadaşları yanındaki itibarından istifade etmekten ibaretti. İhtilâlciler bilhassa Ruslara karşı açılacak yeni bir harbde kendi hesaplarına kullanmak maksadile Bursada oturan Kırım Hanını İstanbul'a getirmişler, hattâ padişah Sultan Mahmuddan davet fermanı bile almışlardı. Patrona Halil yanına Zülâli hocayı alarak Kaplan Giray Hanın Ayasofyadaki evine bile gidiyor, Hanla pek içli dışlı görünüyordu. Kaplan Giray Mehmed Paşa ile anlaşığı takdirde Patronayı bir tuzağa düşürmek o kadar kolaylaşmış olacaktı!

(Arkası var)

Pek yakında çıkacak olan

ORHAN URAL

Karikatür Albümü

Hesabınıza gidecek nefasettedir. Fiyatı 25 kuruş

«Son Posta» nun edebî romanı: 111

Erkeği Kadın

Yazar: NUSRET SAFA COŞKUN

Yaratır

Fakat buna imkân bulamadım. İstasyonun kapısından çıkar çıkmaz, biraz ileride duran taksiye seslendi.

Otomobilde köşeye bürüldüm. Ne yapmak lâzım geldiğini düşünüyorum. Apartmana gidersek bu kadın beni mağlûb eder. Onun kadınlığı karşısında nefretim, kinim, mukavemetim kırılmağa mahkûm.

Bu kadından korkuyor muyum?

Hiç şüphe yok!

Her şeyi göze alır, feci skandallar çıkarabilir?

En müthiş Semahati kaybedebilir bana... Füsuna da söylememiş mi? Onu yatıştırmağa, idare etmeğe, gönlünü almağa hiçbir istek yok içimde...

Otomobilde birkaç defa konuşmak istedi. Şoförü göstererek susmasını işaret ettim.

Apartmana girer girmez, kendimi bir koltuğa bırakırken, hücumu uğradım. Birdenbire üzerime atılmıştı. Saçlarım parmaklarının arasına geçmiş, başım geriye bükülmüştü. Neye uğradığımı şaşırılmışım. Dişlerimiz çarpıştı, kızgın dudaklarının, dudaklarımı dağıtığımı duyurdum. Çırpınmam hiçbir fayda vermedi. Vahşi bir hayvan bir süre beni pençelerine geçirmişti. Dudaklarımı bırakarak doğrulduğu zaman, saçları darmadağın olmuş, yüzü karışmıştı. Burundan soluyordu.

— Sen beni bırakamazsın Vedad!... Benim nasıl bir kadın olduğumu anlayamadım hâlâ.. en korkunç çarelere baş vurabilirim. Eğer benden kaçmakta devam edersen, seni de, kendimi de öldürürüm.

Gayri ihtiyarî gülümsedim.

— Gülme, diye bağırdı. Bu kuru bir tehdid değildir. Yapabilirim bu işi Vedad!...

Sözünü bitirir bitirmez, dizlerine düştü. Başını dizlerine dayayarak hıçkırmağa başladı:

— Ben seni seviyorum Vedad! Sensiz yapamam ben!..

Hayır, şimdi, biraz evvelki vahşi, âdi tavırlarile beni tiksindiren kadın değildi.

Zebun, muztarib, romantik bir aşkın tezahürlerini gösteren bir kadına benziyordu.

Bütün nefretim, kızgınlığının hâlâ geçmemiş olmasına rağmen, dizlerime dökülen dalgalı saçlarının, ensesinin, diz çöktüğü için gerisinde kalmış yere serili iki nur sütununa benzeyen bacaklarının güzelliğini itiraf ediyordum.

İnad ettim. Bakmıyacaktım bunlara. Çünkü, her bakış beni damla damla eritecek, nihayet erkeklik, nefrete de, kine de galebe ederek beni onun kucağına düşürecekti.

Gözlerimi kapadım. Dizimde başımın sarsıntısı, göz yaşlarının nemini duyuyordum.

O ne kadar ağladı, ben ne kadar gözü kapalı, ne yapacağımı düşünerek, hislerimle mücadele ettim. Hiç bilmiyorum.

Kulağıma, hıçkırıktan süzülmüş bir kadın sesi geliyordu:

— Vedad, inan seni çok seviyorum. Bütün bu çılgınlıkları bana yaptıran, bir fahişe gibi senin yolunu bekletip, bir belâli gibi zorla seni sürükleyen aşkımın kudreti, cüretkârlığıdır Vedad! Ben yalnız seni sevdim, yalnız seni seviyorum. Her fedakârlığa hazırım. İstiyor musun, eniştenen ayrılayım. İster misin işinden çıkayım? Bir lokma ekmeğe, bir kulübede, yalnız senin aşkını beklemeğe razıyım Vedad!..

Kadın denen mahlûku tanımasam, bu göz yaşlarının sahteliğine inanmayacak, bu içten konuşmanın samimiyetine kanacağım.

Fakat, yarabbi kadın karşısında biz erkekler niçin zayıfız bu dereceli.. Ellerinde çeşidli silâhlar var, bize karşı hepsini deniyor, mutlaka bir taneyle gali-

biyeti temin ediyorlar. Ya göz yaşı, ya kalbden geldiğini sandığımız ses, ya şehvet, ya zebun mütevekkil teslimiyetleri, ya merhametimizi tahrik bizi kıskıvrak bağlıyor. Yavaş yavaş onu mazur görmeğe mütemayil bir his canlanıyor içimde...

Bu kadın bana henüz hiçbir fenalık yapmadı ki.. Kıskançlık ve asabiyetle söylemiş olmaz mı Füsunun anlattıklarını.. Kıskanç kadın müthiştir. Hele izzet-nefsi yaralandığı zaman...

Bir ihtimal daha: Füsun, Saadetle aramda münasebet olduğunu biliyordu. Beni ondan soğutmak için, yalan söylemediği ne malûm!

Bütün söylenenler hakikat olsa bile, mademki bu kadının bana fenalık etmesinden korkuyorum, şu halde, onu zararsız bir hale getirmeli. Yangına körukde gitmenin manası ne?

Semahatten aldığım hislerin hararetini kaybetmemek arzusu ise, Saadetin kadınlığı yanında sönüp gidiyor.

Münakaşasız ve mukavemetsiz teslim olmamağa karar verdim. Mukavemetsiz diyorum. Evet, mukavemet edecektim. Fakat neticede onun bir gececik olsun galib geleceği muhakkaktı.

Ben, hareket tarzımı ayarla mağa çalışırken, Saadet, birdenbire başını kaldırdı. Ne vahşi bakıştı o?...

— Hiçbir şey söylemiyorsun Vedad! Çıldıracağım, benden bu kadar mı soğudun. Dizlerinde hıçkırıyorum, bir teselli kelimesi söylemiyorsun!

Sözünü bitirir bitirmez, derin bir isyanla sarsılarak, boynuma atıldı. Ben evvelâ kucaklayacağını sandığım için boş bulundum. Fakat tırnakları boynuma geçmişti. Avuçları arasında kalan boynumdaki tazyik nefes aldirtmiyordu.

(Arkası var)

Moltke'nin Mektupları

Çeviren: Sadi İrmak

Hükûmete karşı beş sene kafa tutan bir Kürd beyi ile muharebe

Said Bey ya'çın dağlar arasında bir kaleye çekilmişti ve kırk adamın burada bize uzun müddet mukavemet edebileceklerini anadım

— 11 —

Saitbey kalesi 12 Mayıs 1838
Mehmed paşanın seferi heyeti; kuvvetleri 400 asker, 150 at ve sekiz topu geçmiyen birinci ve ikinci piyade alaylarından ayrılmış üç taburdan tereküb eder. Bütün heyet takriben 3 bin kişi idi. Bu kit'a beş senedenberi Babîâliye kafa tutan halktan zorla vergi alan ve bir çok zulümler yapan küçük bir kürt prensine karşı gidiyordu. Bizim kıtaat yaklaşırken tarafdârlarından çoğu kaçmıştı. Fakat kendisi 200 sadık maiyetle beraber yüksek bir dağ üstündeki pek sağlam olarak kabul edilen bir kaleye sığınmıştı. Üç Mayıs'ta, tulumlar Diyarbakır'dan geldi. Ve bir alay, topçusile beraber Dicleyi geçti. Kit'anın bakıyesi ertesi sabah geldi. Bir küçük tulum saltı, dört beş kişiyle beraber bir ağır topu naklediyordu. 140 tulumluk diğer bir sal 15 kişiyi ve çadırlarını taşıyor. Bu çadırlar tamamen Prusyalılardaki gibidir. Fakat çifte bir pamuk dokumasıdır ve yeşille boyanmıştır. Atlar ikişer ve dörder olarak tulumların arkasına bağlanmıştır. Böylece bütün süvariler üç yüz adım genişliğinde ve çok akıntılı olan nehri bir hayvan kaybetmeksizin geçtiler. Katırlar su içinde taşlarla sürülerek geçirildi. Nehrin sol kenarında bir karargâh yapıp ve bunun tertibatını daima muhafaza ettik.

Nöbetçiler pek sevimsiz bir intiba yapıyorlar; bunlar karargâh etrafında yirmi veya kırk adıma bir dizilerek bütün gece her dakika ha-zır ol diye bağırıyorlardı. Fakat buna rağmen zorla ele geçen kürtler-

Aynı beşinci günü akşamı evvelce Reşid paşa tarafından fethedilen bir kaleyi; şimdi muhasara edeceğimiz kale hakkında bir fikir edinmek için görmeye gidiyorum. Dik ve yalçın bir dağın ortasında bir ırmağın çıkışını düşün. Kayaların istikameti tamamen amudî. Rüzgârların tesirile aşınan tabakalar gayet yüksek bir kale duvarı manzarasını veriyor. Aralarında kırk adım mesafe bulunan böyle iki kaya arasında Bedirhan beyin köşkü bir güvercin yuvasını andırıyor. Arkadaki dağ duvarı yüksek olduğundan göze kat katmış gibi bir manzara arz ediyor. Köşk yukarıdan görülüyor; iki yan taraftan kaya duvarlarıyla örtülü. İrmağın karşı tarafında çıkılmaz bir yamaç üzerinde bir kule sivriliyor, insan müdafilerin buraya nasıl geldiğine şaşıyor. Harabeler üzerinden akan bir menba eskiden sarnıçları besliyordu.

Reşid paşa toplarını develere yüklemiş ve geceleyin nehrinden geçmiştir. Sonra uzak mesafelerden maîl istikamette kaleyi kırk gün dövmüştür. Nihayet Bey teslim olmuş ve maiyetle beraber eski dostu Said beye karşı yapılan muhasara hareketine iştirak etmiştir. Buna mükâfat olarak henüz mevcut olmayan bir redif alayına miralay tayin edilmiştir.

7 Mayıs, çoktanberi karargâhta boş oturmaktan yorulmuş olan Said bey kalesine kadar atla gittim. Öğleye doğru bir kayanın kenarından geçip beyaz ve haşmetli köşkü yüksek irtifada ve etraftan tamamen ayrılmış bir şekilde görünce derhal

rada uzun zaman mukavemet edebilir. Bereket versin ki kalede kırk değil 200 kişi var. Bu bizim için elverişli. Çünkü evvelâ 200 kişi 40 kişiden fazla yer, sonra da 200 cesur adam kırk cesur adamdan daha zor bulunur. Bize müzahir olan kürtler epeyce iş yapmışlardı. Ve bir sürü küçük kuleler, müstahkem konuklar yapılmışlardı. Bunlar kaleye giden yolları örtüyorlardı. Kürtler ellerindeki tüfeklerin pek eski olduklarına rağmen mükemmel nişancıdırlar. Hemen daima geceleyin hareket ederler, gündüzleri kayalar altında gizlenirler. Ve nerede bir düşman başı görürlerse derhal kurşun yağdırırlar. Kürtler bedava buldukları kurşunu bol bol atmaya fırsatını kaçırmazlar. Halbuki kaledekiler az atıyorlar ve iyi avlıyorlar. Dün pek uzak mesafelerden üç kişiyi vurmuşlardı. Kalede top yoktur. Ben varınca Kürtler etrafımı ihata ettiler. Fakat derhal arkasında durduğu muz bir ceviz ağacının yaprakları arasından kurşunlar vızlamaya başladı.

Ben bu zamanı etrafta teftişle geçirdim. Çünkü yirmi dört saat sonra Mehmed paşa kit'asle beraber gelecekti.

Said bey kalesi bin kadem irtifadında bir tepe üstündedir. Bu tepe dağın esas kütle ile tırmanılmaz bir geçitle bağlıdır. Şarkî ve garbî kayalar uçurumlarıyla çevrilmiştir. Bu uçurumların cenub tarafı bir vadide birleşir ki bizim karargâhımız buradadır. Yalnız sayısız zikzaklı tek bir dar patika kulelere doğru tırmanır. Vadi içindeki yollara kale hâkimdir. Kalenin şark ve garb ta-

varsa da bunlara çıkmak ve bataryaları kurmak çok müşküldür. Kürt rehberlerim refkatında bu tepeleri her taraftan tırmandım ve akşam geç vakit pek yorgun bir halde Bedirhan beyin çadırına döndüm. Bu beyin siyah keçi kılından yapılmış çadırı köpüren bir dağ ırmağının yanında kurulmuştu. Büyük bir ateşle kuzu kebapı yapılıyordu. Önemizde uzun silâhları, kamaları, bıçakları ve tabancaları ve hoş bir kıyafette kırk elli Kürt duruyordu. Bunların ileri gelenleri toprak üstünde oturuyorlardı. Etrafımızda nöbetçi ateşleri yanyordu. Ve yukarıda ay ışığında silâh sesleri geliyordu. Pek yorgun olduğumdan yemeği yer yemez beyin kürkünü üstüne çekerek toprak üstünde uykuya daldım. Çünkü çadırım ve eşyalarımla birlikte geride kalmıştı.

Gece yarısı uyandım. Kalenin civarlarını dolaştım. Ve paşa gelmeden evvel bütün yolları iyice öğrendim. Taarruz hakkındaki görüşüm şöyledir: Bütün toprak sağdaki tepe üzerine çıkarılmalıdır. Köşk bu tarafa doğru açıktır. Kapıları pencere-leri görünüyor. Yani hedef vardır. Köşkün avlusu bu tarafa doğru meyaldır. Ağır toplar garb tarafındaki tepeye çıkarılmalıdır. Eğer kaledekiler ürkerlerse ki bunların hiç birisi top görmemiştir. İlk atış, teslim olmalarını temin edecektir. Eğer dayanıklı işler piyade için geçilmez kabil olan yegâne cepheden ateş açılmalıdır.

Aynı sekizi: Kıtaat dün akşam geldi. Ve derhal müzakerelere başlandı. Fakat bunlar pek biçimsiz cereyan ettiler. Evvelâ bütün toplar mermisiz olarak atıldı. Sonra teslim için bir adam gönderildi. Bey vakti kabule hazır. Fakat kendi teklif edeceği şartlar dairesinde. Böylece müzakereler bugüne kadar uzadılar fakat artık şimdi toplar tepelere çıkarılmaktı.

Akşam: On üç okkalık güllelerimizle kartalı yuvasından kovduğumuzu söylersem buna inanmalısın. Hiç bir âlet olmaksızın birkaç sırtında ve insan elile böyle bir şey başarabileceğine hiç inanmazdım. Her topun önüne yarım bölük koşuldu. Diğer yarım önden yürüyor. Ağaçları deviriyor, dev gibi kayaları yoldan atıyordu. Veyahud tekerleri yerinden kımıldatılmıyan kayaların üzerinden geçiyorlardı.

kayaların üzerinde bulunuyordu. Görüyorum ki harbe işe ciddi olarak sarılmak birçok malûmatın yerini tutuyor. Paşaya öğüd veren bazıları topların muayyen noktalara yerleştirilmesini tavsiye etmişlerdi. Bu sabah erken yanına girdiğimde benim fikrimi sordu. İlk gündenberi aynı fikirde olduğumu ve kalenin garbindaki noktada ısrar ettiğimi söyledim. Bunun üzerine topçu başmühendis başını benimle beraber teklif ettiğim noktaya gönderdi. Bunlar henüz bu noktayı görmeden mükemmel buldular. Fakat bu noktaya pek geniş ve dolambaçlı bir yoldan veyahud kalenin hemen altından geçerek varılabilir. Ben geceleyin bu ikinci yolu tercih edilmemesini teklif etmiştim. Mehmed bey ise hakkile çok kurşun yiyeceğimizi söyledi ve birinci yolu tercih etti. Fakat şunu söylemeliyim ki bu dolambaçlı yol 600 kadem irtifadadır ve 45-60 derece meyindedir. Ve yer dik yamaçlar ve kayalıklarla örülüdür. Bu bariyer üzerinden geçildi ve gece bastınca Kürt köşküne ilk mermiler yağmaya başladı. Köşkün altından geçerken yanımızdaki çavuşlardan yüksek rütbeli zabıt olduğumuzu anladıkları halde ateş açmamaları gösteriyor ki yakında teslim olacaktıdır.

Dünkü teftişimden geri geldim. Paşa yanına bir Kürt ağası iki yüz başı, iki lâğımci vermişti. Fakat vaziyeti gündüzün görmek istediğimden lâğımci ile önden yürüdüm. Bu dağların en iyi rehberlerinden birisi ben olmasam gerek.

Söylediğim gibi Kürtler geceleri pek fazla faaliyeti gösteriyorlar, bu sayede yavaş yavaş köşkün etrafına kadar yaklaştılar. Taarruzumuz bakımından hence en münasib yer köşkün arkasındaki tepedir. Ehemmiyetli bir baskına uğramadan köşkün garb tarafında geçerek 600-700 kadem irtifadındaki tepeye tırmandık. Güneşin batmasından az sonra köşkü 240 adım mesafeden gördüm. Beni ve elli Kürdü gizleyen kayanın önünden kaleye kadar yalnız ufak tefek artızaları olan 100 adım genişliğinde bir düzlük var. Bunun ötesinde kalenin kapıları görünüyor. Ve nöbetçilerin gezintisi hissediliyor. Fakat bizim daha fazla ilerlememiz lâzım geliyordu. Kürtler buna hazır olduklarını söyledi. Yalnız geceye kadar beklememizi rica ettiler. Fakat gecelevin

rin üzerinden göründü.

Köşkte sükûnet teessüs edince biz iki büküm olarak yüz adım daha ilerledik ve taşların arkasına diz çöktük. Bunun farkına varamadıklarını görünce Türk çizmelerin müsaade ettiği nisbette sürüne sürüne kalenin 25-30 metre yakınına kadar vardık. Burası biraz vakitimiz olsa idi lâğım yapmak için en iyi yerdi. Fakat bizim lâğımci bir zavalı taşıdır ki bu işi yapmaya mecbur tutulmuştur. Adamcağız bir Kürdle birlikte bir mükâfat mukabilinde duvarlara kadar sokulmayı kabul etti. Bir bulut, ayı örtünce bunlar sokulmaya başladılar, biz taşların üstünden başımızı kaldırarak heyecanlı bunları takip ediyorduk. Bir kolumuzu görseler herhalde otuz nöbetçi birden ateş edecekti. On dakika sonra adamlarımız döndüler, ve yer yerde kayalık bulunduğunu ve hiç bir toprak ve kale dibinde bir adamı gizliyecek bir oyuk bulunmadığını söylediler.

Bu gece daha fazla çalışmadık ve kâr derecede görmüştük onun için geldiğimiz gibi ihtiyatla dönmeye başladık. Fakat daha yirmi adım gitmeden kulaklarımızın etrafında mermiler vızlamaya başladı. Buna bakmadan ve taşlar üzerinde yuvarlana yuvarlana az sonra kendimizi kurtardık, ve vadiye vardık.

Paşaya şu teklifi yaptım: Bizim minöre başını muhafaza etmek üzere kuvvetli madenden kabilli nakill bir dam yapalım. Ve adamlarımız bu sayede çalışsın. Bir Kürd bu damı duvara karşı koymayı kabul etti. Lâğımci bunun altına oturacak ve yüz Kürd kımıldayan her şeye ateş edeceklerdi. Minör derhal duvarların içine doğru girmeğe başlayacaktı. Bu adamı bir buçuk arşın derinliğe varınca deliğe bir fiçit barut koyacaktık ve iş bununla bitmiş olacaktı. Buna muvaffak olamazsak işimize devam etmeye bir mâni yoktu. Paşa bu plânı kabul etti. Bugün fazla kurşun atmıyoruz. Çünkü mühlîmattımız Cezireden yoldadır.

Akşam: Bütün gün müzakereler geçti. Seyid bey oğlunu rehlin olarak teklif ediyor, fakat kaleden serbestçe çekilmek istiyor. İkinci bir teklifi bütün köşkünün teslim etmeyi teklif etti. Fakat paşa onun bizzat gelmesini istiyor. Şimdi paşa bu kabul sahnesinde hazır bulunmam için beni çağırıyor.

Paşa dümanını büyük çadırda

Memleket haberleri

Polatlıda Bilecikte

Kasaba hergün biraz daha güzelleşiyor, imar plânı bitmek üzere, yeni binalar yapılması kararlaştı

Ankara (Hususi) — Yurdun her köşe bucağından Ankara'ya trenle gelen ve tandoşların yakından gördüğü Polatlı kazası, Ankara'ya 91 kilometre mesafede ve 21 bin nüfuslu bir ziraat kasabasıdır.

Belediye reisi Alâeddin Özer

Zengin ve dümdüz bir ova üstünde ağaçlarla süslü merkez hükümetin bu kazası bu suretle kısa bir müddet içinde bir hayli inkişaf etmiştir. Bu cümleden olarak kasabada yeniden İnönü, Gümmüşlü, Garnizon, Karapınar, Namık Kemal, Özbek ve Avşar isimli yedi sokak açtırılmış ve yolları muntazaman yaptırılmıştır. Ayrica 11 bin liraya bir asri mezbaha, 17 bin liraya mezbaha yolu, demir borularla gelen halka beş adet muntazam su çeşmesi, tam kadrolu bir itfaiye teşkilâtı ve kazanın bir haritası yaptırılmıştır. İmar plânı bitirilmek üzere olup bu plânın ikmalinden sonra yeniden Halkevi, halk partisi binası, belediye binası, çocuk bahçesi inşası yapılması ön safa alınmıştır. Dört yıl içinde bu muazzam başarıları meydana getiren belediye reisini takdir ederim.

Devlet demir yolları tarafından Polatlıya yapılan muazzam istasyonun bitimine pek az kalmıştır. Bilhassa bu kazada büyük bir hızla modern evler ve dükkânlar inşa edilmektedir. Be-

17 sene evvel müzayede suretile satılan demir kazanlar Bilecikten kaçırmağa kalkın bir hırdavatçı yakalandı

Bilecik (Hususi) — 17 sene evvel Bilecik vilâyetinde bulunan ipek fabrikalarının yanmasından sonra kalan kazanlar maliyeye müzayede suretile satışa çıkarılmış ve talib olarak da İstanbul hırdavatçılarından Yahudi Kamhi çıkmış ve 30 kazanı 300 liraya almıştır. O zamanlar demirin ucuz olması dolayısıyla hırdavatçı bu kazanları nakledelememiş ve müzayede parasını vermemiştir. Bugün deir kazanların para ettiğini gören Yahudi, Bileciğe gelerek parayı yatırarak kazanları götürmek üzere vilâyete istida ile müracaat etmiştir. Vilâyet 17 senedenberi neye kazanları aramadığını, şimdi para ettiği için mi aradığını söylemiş ve müruru zaman dolayısıyla bu kazanları götürmeyeceğini kendisine tebliğ etmiştir. Yahudi bu tebliğata aldırmazca bir kamyon kiralamış ve kazanı yükleterek götürmeğe kalkmıştır. Bunun üzerine derhal emniyet müdür vekili Zeki Şahin alâkadar olarak kamyonu çevirtmiş ve kazanlar indirilmiştir. Yapılan tahkikatla hırdavatçının 30 tanesini 300 liraya aldığı bu kazanların bir tanesini 1500 liraya Eskişehirde bir müteahhide sattığı anlaşılmıştır.

Lâdik kaymakamının köylülerle konuşmaları

Lâdik (Hususi) — Kaymakam Melki Keskin buraya gelince köylüleri dolaşmış, bunu tamamlayarak bugün de köy muhtarlarını Halkevinde toplamıştır. Kaymakam köy muhtarlarına köyün ve köylünün ve bilhassa muhtarlığın ehemmiyetini halktan sözler söylemiş; köy-

Hergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada) bugün de her ay elime 25 altın geçseydi bu 25 altını sarrafa götürür mukabilinde 825 lira alır, 825 lirayla da eski hayatımı aynen yaşayabilirdim. Demek oluyor ki...»

İhtiyar dostumu dinlerken cümlesinin bu noktasında birden eski bir müşahademi hatırladım.

Bu 2 numaralı dünya harbinin çıkmasından az önce Fransaya yollanmış olduğumuz talebelerin hayat ve çalışma tarzlarını 914 den evvel göndermiş olduğumuz talebelerin hayat ve çalışma tarzları ile mukayese etmek hevesine düşmüştüm, o vakit öğrendim, ki bu talebelere hükümet buldukları şehre göre değişmek üzere ayda ortalama bir hesabla 110 lira veriyor, 110 lira ise o vaktin hesablarına göre 12 Türk atınını veya 15 Fransız altınına tekabül ediyordu. 914 den evvel talebelerimize verilen para da tam bu kadardı. Maddi bakımdan 914 de 15 Fransız altını ile nasıl yaşıyorsa aynı mikdar Fransız altını ile 939 yılına kadar Fransada gene aynı şekilde yaşıyorduk.

Fakat ihtiyar dostumun iddiasına ve benim Fransadan yapmış olduğum müşahedenin neticesine rağmen muayyen mikdar da altının 914 de yaptığı bugün yaptığı ile tamamen aynı değildir. Biraz dikkat edecek olursak maaş, vergi, nakliye ücretleri, inhisar maddelerinin ve bir kısım toprak mahsullerinin fiyatları gibi sahalarda bazan aşağıya, bazan yukarıya doğru epeyce mühim farklar buluruz. Bu farklar ne gibi sebeplerden ileri geliyor, ve bu sebepler üzerinde ya-

(Baş tarafı 3/1 de) bugünü hissettim. Sonra ne oldu, pek iyi bilemiyorum. Yalnız perde kapanmıştı ve kendimi sahnedeki yatağın Mehmedin öldüğü yatağın üstünde bulmuştum. Etrafında Eliza Bineimecyan Hanım ve diğer aristokratlar sıralanmışlardı. Anlaşılan sıcağın ve heyecanın tesirile, gündüz kü seyirci hanımdan sonra, bu gece de ben hafif bir baygınlık geçirmiş bulunuyordum!

Fakat yarabbi! başımdaki bu ağrıtlık da neden eksilmeyordu? İşte o zaman elimi başıma götürdüm. Hayret! bir dal, evet, başıma bir defne dalı geçirmişlerdi. O zaman anlattılar: ben sahnede alkışlara eğilerek halkı selâmlarken, başıma bu zafer çelengini Hüseyin Suad Bey geçirmişti.

Tiyatroda bu gecenin son hâdi sesi de şudur:

Son perdenin zaferle kapanması üstüne, bir gazeteci arkadaşım hem de Galatasaray Lisesinden sınıf arkadaşım telâşla koşarak, tiyatromun bahçe tarafındaki müdüriyet odasına gelmişti. Orada, o zamanki müstezir Leyman bulunuyordu. Sonra vak'ayı ondan öğrendük:

dir. Şimdiki halde meydanda olan hakikat şudur:

— Altın bir işira vasıtası olmaktan çıkmıştır. Fakat 914 ile 942 arasında geçen yarım sulh esnasında son sözünü söylemiş değildir. Altına aid son hükmü Sovyet veya Anglo-Sakson âlem lerinden hangisinin kazanacağına, yahud her şeye rağmen bir uzlaşma mümkün olup olmayacağına göre ancak harb sonu verecektir. Bununla beraber altın bir işira vasıtası olmaktan çıkmış olmasına rağmen kat'î âkrbetinin taayyün etmediği bu müphem zamanda bile bir ölçü vasıtası olarak kalmakta devam etmektedir ve âkubeti ne olursa olsun bu vasıtası bir bir zaman

Tiyatro Hatıraları

(Baş tarafı 3/1 de)

İçeriye giren dostumuz hemen telefona sarılmış ve Tasviri Efkâr İdarehanesinde gece musahhibi ile şu şekilde konuşmuştu:

— Evet, canım, yarınki tiyatro makalesi... O makalenin sonunda ki bir satırı düzeltirsiniz. Nasıl, anladınız değil mi? O halde düzeltiyorum, not alın! Eser müthiş bir surette sukut etti cümlesi yok mu, işte o cümleyi silin, şöyle tashih edin: «Eser, kazanmış olduğu muvaffakiyetli azimeye rağmen...»

Dostum ve sınıf arkadaşım Ali Naci, işte gündüzden yazdığı makalesini, o gece yarısı böyle tashih etmişti. Vaktiile Dadülbedayide beraber talebe imtihanına girerken, yine Darülbedayide onun beni böyle bir imtihandan geçireceğini hiç tehayyül edebilir mi idim?

Hayatımda, dost elinden aldığım en acı yaralardan biri budur. Maa-mafih belki Naci de aldanmıştı. Zira on beş gün evvel gazetecilere verilen umumî prova temsîlinde Yahya Kemal sonunda yanlış çıkan kehaneti, eserin muhakkak sukut edeceğine onu da inandırmış olabilirdi:

Halid Fahri Ozansoy

İnönü stadyomunun inşasına geçiliyor

Belediye, inşaatı müzade edilmesi üzerine İnönü stadyomunun yapılmasına karar vermiştir. Evvelce inşaatı derubde eden müteahhidle halihazır vaziyete göre yeni bir anlaşma yapılacak ve stadyomun inşasına bu yıl içinde başlanacaktır.

İlk tahsil mükellefiyeti

(Baş tarafı 3/1 de)

like şuradadır ki gençler ve köylüler arasında alkol yayılıyor. Yani bir bakıma otardığımız dalları kesmekteyiz.

Otuz sene için amansız, istisnasız bir alkol yasağını tatbik edelim ve bu otuz sene zarfında

Moltkenin mektupları

(Baş tarafı 4/1 de)

kabul etti. Alay ve tabur kumandanları paşanın etrafında diz çökmüşlerdi. Çadırın önünde yüzbaşılar duruyordu. Bir Kürd kıt'ası yalçın dağdan aşağıya iniyordu. Yarım saat sonra Seyid bey çadırının önünde atından indirdi. Bu adamın az evvel içinde kral gibi oturduğu bir köşkten ayrıldığını ve kafasının bile emniyette olmadığını düşündüğüm zaman paşaya doğru emniyetle yürüyüşüne ve sükun içinde paşanın elini öpüşüne hayret etmekten kendini alamıyordum. Paşa ve hepimiz ayağa kalktık. Sald bey af dileyerek gelmedi. Çünkü yenilene af bahsedilemez. Bilâkis dostluk teklifi yapıyordu. Bey, paşa ve benim arama oturdu. Kahve ve çubuklar ikram edildi. Ve arada yalnız bir suitefehbüm varmış gibi kürdçe olarak mükâlemeye devam edildi. Seyid bey uzun boylu güzel bir adamdır. Çok mânalı bir çehresi vardır. Gözleri her tarafa doğru kıvılcımlar saçıyor, fakat çehresi tamamen sakin kalıyor. Şimdi köşkü yıkamamız icab ediyor. Bu yazıktır. Fakat zaruridir. Çünkü burada bir kıt'alla bir kumandan koysak, kumandan derhal Said beyin rolünü oynamaya başlar.

Tevkif edilen işe memuru

Şehremini işe memuru ilken vazifesinde yolsuzluğu görülen Şehremininde Fatmasultan mahallesinde oturan Kasım Altan adında biri dün milli korunma mahkemesi kararile tevkif edilmiştir.

Istanbul Borsası

17/9/1942 açılış kapanış fiyatları

CEKLER		
	Açılış	Kapanış
Londra	1 Sterlin	5.22
New York	100 Dolar	130.70
Genevre	100 İsviçre Fr.	30.3650
Madrid	100 Pegeta	12.89
Stockholm	100 İsveç Kr.	31.16

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Stalingrad düşmedi mi?

Londra Stalingradda ehemmiyetli bir değişiklik olmadığını söylüyor

Londraya göre, Almanlar geceleyin şehir sokaklarına girmişlerse de şiddetli çarpışmalardan sonra tardedilmişlerdir.

Londra, 18 (A.A.) — Sovyet Rusyadan alınan en son haberlere göre Stalingrad durumunda esaslı hiçbir tebeddül yoktur.

Gece yarısı neşredilen Sovyet tebliği Stalingradın şimali sarkısı civarında ve Kafkasyada Mozdok civarında şiddetli çarpışmaların vuku geldiğini bildirmiştir.

Tebliğe yapılan bir ekte Rusların mukabül hücumlarda bulduklarını ve Stalingradın şimali garbisinde Almanlar şehir civarına yaklaşıktan sonra Rusların durumları ni düzelttikleri bildirilmektedir.

Almanlar durmadan taarruz etmektedirler. Geceleyin Alman cüzü tamları şehir sokaklarına girmeğe muvaffak olmuşlarsa da şiddetli çarpışmalardan sonra bunlar akşam doğru tardedilmişlerdir.

Moskovada Royterin muhabirinin işaret ettiğine göre Stalingrad dışarısında Alman askerleri siperlere yerleşmiş olmalarına rağmen şehir sarılmamıştır. Ruslara mütemadiyen takviye kuvvetleri gelmektedir.

Kafkasyada Mozdok'ta düşman tardedilmiştir. Meskün bir mevki düşmandan geri alınmıştır. Novoro sisk cenubunda Rus bahriyelileri düşmanı bir yerden tardedilmişlerdir.

Karadenizdeki Rus deniz kuvvetleri düşmanın iki mayın tarama gemisi ile 3 torpido botunu batırmışlardır.

Berlin matbuatına göre Berlin, 18 (A.A.) — Berlin matbuatı hep Stalingrad muharebelerinin ehemmiyetini tebarüz ettirmekte ve Alman hava kuvvetlerinin kara kuvvetlerine yardımlarını belirtmektedirler.

Londraya göre Londra, 18 (A.A.) — Bugün Londra gazetelerinin başlıkları ve yazıları hep Rus cephesindeki haberlerle doludur.

Bütün gayguları uyandıran Stalingrad Madagaskar valisi mütareke teklifini geri aldı

Vişi, 18 (A.A.) — Müstemleker nazırlığı neşrettiği bir resmi tebliğde Madagaskar umumî valisinin kan aktılmasına mani olmak üzere İngilizler nezdinde yaptığı teşebbüse karşılık İngilizler tarafından ileri sürülen tekliflerin kabul edilmez şekilde olduğundan dolayı bundan vazgeçildiğini ve binaenaleyh Madagaskar hakkında acebî kaynaklardan gelen haberlerin ihtiyatla karşılanması lüzumunu bildirdikten sonra Madagaskarda İngilizlerin 6 günde ancak 170 kilometre ilerleyebildiklerini bildirmiştir.

Luxembourg boşaltılıyor

Londra, 18 (A.A.) — Luxembourgdan alınan haberlere göre bura halkının büyük bir kısmı Almanya dahiline sevk edilecektir. Geçenlerde yapılmış olan grev hareketleri bu tedbirin alınmasını mücbir olmuştur.

Almanlar grev elebaşlarını idam etmişlerdir. Diğerleri mahkemelere tevdi edilmişlerdir.

Bir Fransız işçisi kafilesi daha Almanyaya gitti

Paris 17 (A.A.) — Radyo, Fransız işçilerinden mürekkep yeni

Wavel dedi ki: "Hazırlığımız Hindistan için değil, Japonya içindir."

Londra, 18 (A.A.) — Hindistan umum kumandanı General Wavell bir beyanatta bulunmuş ve demiştir ki: "Hazırlanmakta gayemiz yalnız Hindistanın emniyeti için değildir. Aynı zamanda Japonya'ya tehdit edebilmemiz içindir. Hiçbir gayret esirgenmeyecektir."

Romanya'ya Sabotajlar ölüme ceza verilecek

Bükreş, 18 (A.A.) — Mareşal Antonesko haiz olduğu salâhiyetlere dayanarak harp ve işe vasıtalarını hasara uğratmak, askeri tesisler hakkında düşmanlara malumat vermek gibi ahvalde ölüm cezasını yeniden yürürlüğe koymuştur.

Norveç'te idam cezası tatbik edilecek

Oslo, 18 (A.A.) — Quisling Norveç'te idam cezasının yeniden tatbikini kararlaştırmıştır.

Millî müdafaa istikrazı tahvillerine karşı alâka günden güne artıyor

Ankara 17 (A.A.) — Yurdun her tarafından alınan haberler, satış devam etmekte olan millî müdafaa istikrazı tahvillerine karşı halkımızın çok yakın bir alâka göstermekte olduğunu belirtmektedir.

Satışa tavassut eden bütün banka gişeleri, 15 Eylül sabahından beri, sırasını sabırsızlıkla bekleyen vatandaşların isteklerini yerine getirmek için ara vermeden çalışıyor.

Mütevasi tasarrufunu bir men dil içinde getiren ihtiyar nineden genç talebeye, gürbüz köylüden uyanık iş adamına kadar her vatanşahi yeni tahvilleri halkımız za verilmiş olan hizmet fırsatından ve temin edilen temiz men-

faatten aynı duygu ve aynı anlayışla faydalanmaktadır.

Devlet itibarı ve vatan bağlılığı bakımından iftihar ve heyecan veren bu müşahedelerle mücehhez olarak intibahlarını sorgudumuz mali mahfiller ve ta'nınmış iş adamları bu neticeyi, cümhuriyet hükümetinin kurulduğu günden beri hiç aksamayan mali itibarına ve halkın mütemadiyen genişleyen ve serpilen tasarruf terbiyesine bağlamışlardır.

Bundan evvelki devlet istikrazlarında görülen muvaffakiyet, yeni tahvillerin gayesi ve asıl manası da gözönüne alınır sa, elbette daha büyük bir parlaklıkla tekerrür edecektir.

Nafia Vekili dün tetkik seyahatine çıktı

Ankara, 17 (Hususi) — Nafia Vekili general Ali Fuad Cebesoy yeminde inşaat dairesi reisi Ferdi Cagan olduğu halde bu sabah sark ve cenub vilayetlerinde tetkik seyahatine çıkmıştır. Vekil Elazığ, Diyarbakır'a uğruyacak ve İrana doğru ilerleyen demiryolu inşaatını görecektir. Malatyada su inşaatını tetkik edecektir. Vekil Konyaya da uğruyacaktır.

Bu nasıl iş?

(Baş tarafı 1 inci sayfada) ye iktisad müdürü; bu kadar iş arasında böyle bir kararın altında nasıl tutsun? Alâkadar memur çağırılıp sorulmuş, memur da ezilmiş büzülmüş, hatırlıya madığını itiraf ve lakin emrin mahzeni evraktan bulunabileceği cevabını vermiş.

İşte küçük, ehemmiyetsiz bir müşahede ki zihinleri oldukça düşündürücü neticelere sürüklüyor.

İstanbulda simid imal edilip edilemeyeceğini belediye iktisad müdürlüğü bilemezse başka hangi makam bilebilir ve binnetice bu teşekkülün işeden yüklenicileri muazzam işi kavrayabildiğine nasıl inanılır?

Hindistanda durum

"Kargaşalıklar hakiki bir ihtilâldir,"

Yeni Delhi 17 (A.A.) — Tegerri mecliste Hindistanın durumu etrafında müzakerelere başlanı ması münasebetle müslüman birliği azasından Zafer Ali şunları söylemiştir:

Gandi serbest olsaydı Hindistanda kargaşalıklar çıkmıyacaktı. Bu kargaşalıklar şurada burada baş gösteren münterid hareketler olmayıp hakiki bir ihtilâldir.

Celsenin başlangıcında muhalefet azası söz alarak Japon te cavüzüne karşı koymak gerektiği fikrinde olduklarını söylemişler ve bunun için Hind ülletinin müsbet sevgisini kazanmak icab ettiğini belirtmişlerdir.

A'analılar karne usulünün ibkasını istiyorlar

Adana, 17 (Hususi) — Bugün Ticaret Vekâletinden gelen bir emre göre, Teşrinievvelin birinci gününden itibaren şehrimizde ve Cehanda karne usulü kaldırılacaktır.

Alâkadarların söylendiğine göre, bu vaziyet karşısında ekme 45 - 50 kuruşa kadar çıkacaktır. Kart usulünün iptası hususunda Vekâlet nezdinde yeniden teşebbüsler yapı-

Bulgar Başvekili İngiltere ve Amerikaya hücum ediyor

"Biz onların küçük milletlerin hürriyet ve hakları tabiri ne kastedtiklerini anlamış bulunuyoruz"

Bulgaristanın iç ve dış siyaseti

Sofya 17 (A.A.) — Başvekil M. Filof dün öğleden sonra klise mensubları mebuslar, yüksek rütbeli subaylar, hükümet azası ve yüksek memurlar önünde mühim bir nutuk söyleyerek hükümetin iç ve dış siyasetini uzun uzadıya anlatmıştır.

M. Filof şöyle demiştir: Hükümetin başlıca gayesi, yeni nizam esaslarına uygun olarak iktisadi adalete dayanan millî ve kuvvetli bir Bulgar devleti yaratmaktır. Böyle bir devlet, ancak Avrupada yeni bir nizamı kuran ve onu sevk ve idare eden Mihver devletlerle samimi ve sıkı bir işbirliği yapmak suretiyle meydana getirilebilir.

Dış siyasetimiz bize zorla kabul ettirilmiş olan Neuilly muahedesi tayin etmiştir.

İngilizlerle Amerikalıların millî hürriyeti ve küçük milletlerin hakları uğrunda harbettileri söylemiyor. Biz, onların küçük milletlerin hürriyet ve hakları tabiri ne kastedtiklerini, Neuilly muahedesiyle bizzat tecrübe ederek anlamış bulunuyoruz. Bu sebeple onlardan ne bekleyebileceğimizi çok iyi biliyoruz. Eğer bu hususta hâlâ ümid besliyenler varsa onlara İngiliz dış siyasetinin başlıca salâhiyetli şahsiyetleri o'nan İngiliz başvekilile hariciye nazırının beyanatlarını hatırlamalarını tavsiye ederim. O zaman İngilizlerin inayetine ne bekleyebileceğimizi açıkça anlarlar.

Amerikan istilâ alayları suda yüzen tanklarla tecrübe edildi

(Baş tarafı 1 inci sayfada) çak kaybetmişlerdir.

İki Japon gemisi batırıldı Honolulu 17 (A.A.) — Pasifik donanması kumandanı Amiral Chester Nimitz tarafından neşredilen tebliğ:

Bugün öğleden sonra (15 Eylül) Alaska ordusuna mensub hava kuvvetleri Kiska sahilinde bulunan gemilere ve tesislere pek muvaffakiyetli bir taarruz yapmışlardır. Bombalarla limandaki düşman gemilerine ve tayyarelerine tam isabetler kaydedilmiş ve bunlar sıkı bir mitralyöz ateşi altına alınmıştır. En aşağı iki gemi batırılmıştır.

Tahrir edilen Japon gemileri Vaşington 17 (A.A.) — Bahriye nazırlığı dün akşam Aleut adalarına yapılan akın hakkındaki tafsilatı veren aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

14 Eylülde ordu ağır "Liberator" bomba uçaklarından mürekkep büyük bir teşkil "Bellair" corbras ve Eclair Lockheed av uçaklarının refakatinde aynı hedeflere bomba ve makineli tüfekle alçaktan hücum etmiştir. Düşman uçakları ve zayıf bir uçaqsavar mukabelesile bu hücumu püskürtmeğe çalışmıştır. Düşmana aşağıdaki kayıplar verdirilmiştir.

İki mayın tarayıcısı batırılmış, bombalarla üç büyük silep, üç denizaltı ve birçok küçük gemiler hasara uğratılmıştır.

Suda yüzen tanklar Vaşington 17 (A.A.) — Amerikan donanmasına bağlanan istilâ alayları karada hareket yapan ve suda yüzen tanklarla tecrübe edilmiştir. İstilâ ordusu daha şimdiden birinci bahriye silâhendazları tümenile dokuzuncu kara ordusu tümeninden mürekkep bulunmaktadır.

Yeni Japon hariciye nazırı

Tokyo 17 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre istihbarat bürosu şefi Masayukitani hariciye

Rador ajansı Stalingradın işgal edildiğini bildiriyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Moskova 17 (A.A.) — Gece yarısı neşredilen Sovyet tebliğine

Sovyet kıt'aları Stalingrad dolaylarında şiddetli muharebeler vermişlerdir.

Mozdok çevresinde Sovyet kıt'aları stratejik bakımdan büyük bir ehemmiyeti olan bazı meskün yerleri ele geçirmiştir.

Tebliğe ek Moskova 17 (A.A.) — Sovyet tebliği ekinde haber verildiğine göre Stalingradın doğu şimal çevresinde bir Sovyet birliği düşman taarruzlarını püskürtmüş, altı tank tahrib etmiştir. Başka bir kesimde düşmanın bir mitralyöz birliği tamamilen yok edilmiştir. Göğüs göğüse savaşlarda 400 düşman öldürülmüştür.

Tebliğde şunlar ilâve ediliyor: Stalingradın batı cenubunda birliklerimiz düşmanın tank ve piyade hücumlarını püskürtmüşlerdir. Bir kesimde 11 tank tahrib edilmiş ve 250 Alman öldürülmüştür.

Fin cephesinde Helsinki 17 (A.A.) — Bugünkü askeri tebliğde ezümle deniliyor ki:

Doğu cephesinin cenub kısmında düşman dünkü hücumun yapıldığı noktada baskısına devam etmiş, pek ağır insanca kayıplara ehemmiyet vermeden top cumuzun ve piyade silâhlarını şiddetli baraj ateşi ortasına mütemadiyen yeni kuvvetler sürmüştür. Düşman istinad noktalarımızdan birinin ilk hatlarına girmişse de yaptığı hücum önlenmiştir.

Rador ajansına göre Bükreş 17 (A.A.) — Rador ajansının Berlin muhkabiri Stalingradın işgal edildiğini bildir-

mektedir. Her an bu hususta bir tebliğ neşredilmesi bekleniyor.

Berlin 17 (A.A.) — Stefani: Berlinin askeri kaynakların - dan Stalingrad muharebesi hakkında bu sabah şu malumat alınmıştır:

Almanlar dün de Stalingrada ilerlemeğe devam etmişlerdir. Şehirde çetin muharebeler devam etmektedir. Sovyetlerin müdafaası hâlâ şiddetlidir. Stalin gradın hemen hemen bütün sokakları barikadlarla ve tank barajları ile kapatılmış, bütün fabrikaların, binaların ve hastanelerin cephele birer istikâm haline getirilmiştir. Ruslar uçaklarla mütemadiyen takviyeler getiriyorlar. Son 24 saat içinde birçok Sovyet nakliye uçağı Alman avcıları ve karşı koyma topları tarafından düşürülmüştür.

Bir Alman harb muhabiri diyor ki:

Bu çetin Rus mukavemeti, Sovyetlerin bu yerine getirilmez iktisadi ve sınaî bölgeyi kurtarmak için sarfettikleri insanüstü gayreti isbat eder.

Moskova 17 (A.A.) — Reuter ajansının hususi muhabiri bildiriyor: Stalingradın şimal batı dolaylarında kanlı bir muharebe o'maktadır.

Stalingrad meydan muharebesini gören biri İzvestia gazetesinde şöyle diyor:

Ayakları altında şehrin uzandığını gören Almanlar, kendi kanlarının kokusuyla sarhoş olarak ve kendilerinin binlerce ölümlerine sedleri üzerinden atlayarak çığırına atılmak ve harab olan yüzlerce tanklarının önüne geçerek şehre doğru yol açmağa çalışmaktadır.

Wilkie Kuibişef'te

Londra 17 (Radyo) — Ruzveltin şahsi mümessili Wilkie, bugün hava yoluyla Tahrandan Kuibişef'e varmıştır.

Başvekil Adana pamukçular heyetini kabul etti

Adana, 17 (Hususi) — Ticaret Vekâletinin son tesbit ettiği pamuk fiyatlarının istihsal masraflarını ancak karşıladığı ve müstahsil bir kazanç kalmadığı hakkında Adana çiftçilerinin verdiği karar ve dilekeleri bildirmek üzere Ankara'ya bir heyet gittiğini yazmıştır. Heyet Ankara'ya temaslarına başlamıştır. Bugün Ankaradan aldığı maluma göre, heyet Başvekil tarafından kabul edilmiştir. Kuvvetle ümid edildiğine nazaran pamuk fiyatlarına daha 15.20 kuruş miktarında bir zam yapılacaktır.

Pamuk mahsulü Adana, 17 (Hususi) — Çukurovada pamuk hasadı devam ediyor. Mahsulün yüzde 50 si toplanmıştır. Şu hale göre toplanan mahsul 70-80 bin balye arasındadır.

Hat bakıcı ve müvezziler yakacak zammından istifade edecekler

Ankara, 17 (Hususi) — Posta, Telgraf İdaresince istihdam olunan hat bakıcı ve müvezzillerin yakacak zammından istifade ettirilmeleri için bir kanun projesi hazırlanmıştır.

Bugün matinelere den itibaren TAKSİM S.NEMASINDA SADOW (ÖLDÜREN GÖLGE) Mevsimin en heyecanlı filmi

Havada, Yerde, denizde motorleri durduran, Tayyareleri düşüren Ölüm ziyası keşfolundu.

Büyük film 31 kısım tekmlî birden

Biraz insaf!

Zeytinyağ fiyatları
160 a çıkacakmış

Son günlerde piyasada zeytinyağı fiyatlarının haddinden fazla arttığı görülmektedir. Dünyada bu yüzden zeytinyağı üzerinde hiç muamele yapılmamıştır. Bugün ve yarın limanımıza Ege mıntakasından bir vapur zeytinyağı gelmesi beklenmektedir. Düünden itibaren 145 kuruşu bulan toptan zeytinyağı fiyatlarının bir kaç gün sonra 160 kuruşu aşacağı piyasada söylenmektedir. Diğer taraftan alâkadarlar zeytinyağı fiyatlarını mahallinde top tan 130 - 135 kuruşu satıldığını söylemektedirler.

Profesör Sadi İrmağın konferansı

Prof. Dr. Sadi İrmağın 26 Eylül Cuma günü saat (21) de Eminönü Halkevi salonunda «Dil Bayramının mevası» mevzuunda bir konferans verecektir.

Konferansı müteakib müteakib şifre okunacak ve eski yeni dil tebarüz ettiren iki temsil verilecektir.

Son Posta matbaası:

Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
SABİNE: A. Ekrem UŞAKLIĞIL

Macburi iş mükellefiyetine tabi kamyonları davet

İstanbul Vilâyetinden:

1 - İkinci devre ücretli iş mükellefiyetine tabi blümum kamyon ve kamyonetlerin ikinci kafilesi 31/9/942 Pazartesi günü sevkedilecektir.
2 - Sevke tabi kamyonların plâka numaraları aşağıda gösterilmiştir. Bu kamyonlar o gün saat 10,30 da Sultanahmed meydanında toplanacaklardır.
3 - Kamyonların mütchessissar tarafından muayenesi de yapıldığından muayyen saatte iltima yerine getirilmeler lazımdır.
4 - İşbu ilan tebliğat mahiyetindedir.

3778	2522	2661	3905	3534	3808
3924	3538	3996	3571	4039	4047
3585	4058	4102	3650	4268	4199
3664	4291	4294	3702	4330	4334
3432	4337	4343	4352	3424	2627
4354	3434	3517	4365	3435	4356
5	Şile	3449	20	Şile	23
Şile	3514	24	Şile	3520	

DERMOJEN

YANIK, CATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenlenmesine hizmet eder.
HER ECZANEDE BULUNUR.

RADYO

CUMA, 18/9/1942
7:30: Saat ayarı, 7:32: Vücutumuzu çalıştırarak, 7:40: Ajans haberleri, 7:55: Senfonik parçalar (Pl.), 12:30: Saat ayarı, 12:33: Müzik: Karışık program (Pl.), 12:45: Ajans haberleri, 13: Perrev, şarkı ve türküler, 18: Saat ayarı, 18:03: Fasıl heyeti, 18:40: Dans müziği (Pl.), 19: (İktisad saat), 19:15: Saz eserleri, 19:30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19:45: Klâsik Türk müziği programı, 20:15: Radyo gazetes, 20:45: Chopin'in eserlerinden (Pl.), 21: (Evin saat), 21:15: Temsil, 22: Radyo salon orkestrası, 22:30: Saat ayarı, Ajans haberleri ve borsalar.

İstanbul Emniyet Sandığından

Müessesemizden para almak isteyen sayın müşterilerimizin behemehal fotoğraflı hüviyet cüzdanlarıyla birlikte müracaat etmeleri rica olunur.

10155

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

Blümum fabrikatörler ve sanayi müessese sahipleri ile her nevî büyük ve küçük imalâtla iştilal edenlerin nazari dikkatine:

Odasımıza kayıtlı ve kayıtsız fabrikatörler ve sanayi müessese sahipleri ile keza her nevî imalâtla iştilal eden atölye sahipleri hân tarihinden itibaren en geç bir ay zarfında Odamız Sanayi Şubesi Müdürlüğüne şifahan müracaatla tebliğ edilmiş olan Sanayi siciline aid bedelsiz maktu beyannamelerden alarak İktisadî Sanayi Şubesi Müdürlüğüne imza mukabilinde tade etmeleri ehemmiyetle rica olunur.

Müddetli zarfında veya müracaat etmekten istinkâf edenler Ticaret ve Sanayi Odaları kanununun maddesi mahsusasına tevfiқан tecziye edileceklerdir.

Not: Odaya kayıtlılar sicil varakalarını, kayıtsızlar ise ünvan tezkerelerini hîni müracaatlarında birlikte getirmeleri lazımdır. «9664»

Nafia Vekâletinden:

21 Eylül 942 tarihinde rastlayan Pazartesi günü eksiltmesi yapılacağı ilân edilen 8.000.000 İra keşif bedelî Seyhan sahil sulama ve Deşarj şebekesi ile Sınal İmalât ve İşletme binaları ve bu kısma aid harita işleri inşaatı, buna aid mukavele ve şartname projelerinde yapılan değişiklik dolayısıyla eksiltmeden kaldırılmıştır. «8122» «10149»

Deniz fabrikaları deniz levazım satınalma komiçyo-undan:

1 - Fabrikalarımız malzeme anbarı için 85.140 İra ücretli bir baş anbarcı alınacaktır.
2 - İstekillerin bu işlerde çalışması olduğuna dair vesikalarla birlikte Gölcük deniz fabrikaları Genel Müdürlüğüne müracaatları. «9386»

Tib talebe yurdu maâriüğünden:

1 - Tib Fakültesi İktisadî İmtihanlarına 1 Birinciteşrin 942 günü başlanacağından çağrılan ikmal kalmış bulunan Tib Talebe Yurdu talebelerinin 25 Eylül 942 günü,
2 - Fen Fakültesi İktisadî İmtihanlarına 25 Eylül 942 günü başlanacağından bu sınıfa mensub Tib Talebe Yurdu talebelerinin 20 Eylül 942 günü,
3 - Fakülte lerde derslere 1 İkinciteşrin 942 günü başlanacağından İktisadî olmayan Tib Talebe Yurdu talebelerinin de 25 Birinciteşrin 942 günü Yurdda bulunmaları lazımdır. (10030)

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 12/Eylül/1942 vaziyeti**AKTİF**

Kasa:		Lira	104.951.043.09
Altın: Safi kilogram	74.616.476	»	11.172.775.50
Banknot		»	208.326.68
Ufaklık		»	407.856.91
Dahildeki muhabirler:			
Türk lirası		»	407.856.91
Haricteki muhabirler:			
Altın: Safi kilogram	23.948.013	Lira	33.684.796.38
Altına tahvil kabul serbest dövizler		»	—
Diğer dövizler ve borçlu Kırling bakiyeleri		»	49.006.430.48
Hazine tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		Lira	158.748.563.—
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfiқан Hazine tarafından vâki tediyat		»	24.221.621.—
Senedat Cüzdanı:			
Ticari Senetler		Lira	356.373.676.22
Esham ve tahvilât cüzdanı: (Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı)			
A (yeni karşılığı esham ve tahvilât (tibari kıymetle)		Lira	44.993.419.93
B (Serbest Esham ve Tahvilât: Avanslar:		»	10.506.443.45
Altın ve döviz üzerine avans		Lira	3.096.31
Tahvilât üzerine avans		»	5.733.464.95
Hazineye kısa vâdeli avans		»	—
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans		»	250.000.000.—
Hissedarlar:			
Muhallif:			11.615.816.27
Yekün			1.020.687.588.17

PASİF

Sermaye		Lira	15.000.000.—
İhtiyat akçesi:			
Adl ve fevkalâde		Lira	9.412.135.73
Husulî		»	6.000.000.—
Tedavüldeki banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfiқан Hazine tarafından vâki tediyat		Lira	158.748.563.—
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi		»	24.221.621.—
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vâzedilen		Lira	134.526.942.—
Reeskont mukabil ilâveten tedavüle vâzedilen		»	40.000.000.—
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabil 3902 No. lu kanun mucibince ilâveten tedavüle vâzedilen		»	288.500.000.—
MEVDUAT:			
Türk lirası		Lira	171.700.000.—
Altın: Safi kilogram	877.422	»	634.726.942.—
3850 No. lu kanuna göre haritene açılan avans mukabil tedavüle vâzedilen altınlar:			
Safi kilogram	55.541.930	»	114.786.414.91
Döviz Taahhüdâtı:			
Altına tahvil kabul dövizler		Lira	877.422
Diğer dövizler ve alacaklı Kırling bakiyeleri		»	1.234.164.05
Muhallif		»	114.786.414.91
Yekün			1.020.687.588.17

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren iskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3

ORION BU MARKAYA Dikkat ediniz. Piyasanın en güzel, en sağlam 5 LAMBALI RADYODUR. Fıatı her keseye uygun, ömrü uzun ve yedek parça ve lâmbası boldur.

Türkiye Umumi Acentası :
TÜRK RADYO VE ELEKTRİK LTD. ŞİRKETİ
Galata posta kutusu 1557, telefon: 44032

AYDA 5 LİRATAKSİTLE
TAŞRA MÜŞTERİLERİMİZ İÇİN PIRLANTALI VE ELMASLI SAATLERLE, GAYET ZARIF ELMASLI VE PIRLANTALI YÜZÜKLERİN VE GÖĞÜSE TAKILMAK ÜZERE ELMASLI VE PIRLANTALI ÇİÇEK VE PLAK İGNELEİNİN YENİ MODELLERİ GELMİŞTİR. SAATLER EMSALİ GİBİ 15 SENE TEMİNATLIDIR. TAŞRADAN SİPARİŞ ETMEK İSTİYENLERE KATALOK GÖNDERİLİR. MEKTUPLA (İSTANBUL POSTA KUTUSU 184) ADRESİNE MÜRACAAT

Diplomalı Eczacı Aranıyor

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinden:

3659 sayılı, Barem kanununun hükümleri mucibince İktisad edeceği derece üzerinden Turhal fabrikamız için diplomalı bir Eczacı alınacaktır. Alın ay sonra kendisine baram kanununa göre bir işleme derecesi verilecektir. Ev fabrika tarafından temin edilecek ve bir miktar kira alınacaktır. Talib olanların Yenipostahane arkasında Baker Hanında 3 üü kattaki Büromuza yazı ile müracaatları.

Maliye Vekâletinden:

Behetinin kıymeti Numarası Kupon şedi Kılın namına doldurulmuş olduğu

Lİ. Ku.			Selânik mübadillerinden
632 92	7400	3	«elâhat ve Selçuk
112 92	7127	1	»

Selânik mübadillerinden Melâhat ile oğlu Selçuk namına doldurulmuş olan beher kupon 632 İra 92 kuruş kıymetinde üç kuponlu ve 7400 numaralı tasfiye vesikasile beher kupon 112 İra 92 kuruş kıymetinde bir kuponlu ve 7127 sayılı iki kura tasfiye vesikasının iptallerine, Sıhhat ve İçtimal Muavenet Ve kâletinde müteşekkil tasfiye heyetinece 4.8.942 tarihinde karar verilmiş olduğundan gerek tasfiye vesikaları ve gerekse kuponlarının hükümsüzlüğü İlan olunur. «7990 - 10096»

Antalya Nafia Müdürlüğünden:

İhalesinin 3/9/942 tarihinde yapılacağı Ulus, Son Posta gazetelerile İlan edilen Antalya - Manavgat yolunun 75/85 kilometreleri arası tamiratı esasıya İşinin görülmesi üzere münakasadan kaldırıldığı İlan olunur. «10080»